

Märkuste ja ettepanekute tabel

Nr	Ettepaneku/märkuse sisu	Arvestatud/ mitte- arvestatud	Seisukohad/vastused
Justiitsministeerium			
1.	<p>Eelnõuga ei ole lahendatud ära probleemi, et suur hulk relvi on täna isikute käes, kelle suhtes saab pidada võimalikuks olukorda, mille realiseerumisel tekib ohukahtlus või oht riigi julgeolekule. Kuigi eelnõu seletuskirjas on välja toodud, et tulenevalt tänasest rahvusvahelisest julgeolekuolukorrast kavandatakse muutusi, mis aitavad kaasa Eesti ühiskonna turvalisemaks muutmisele, ei aita pakutud lahendused täiel määral seatud eesmärkide saavutamisele kaasa. Analüüsida tuleks, kas relvade puhul oleks põhjendatud põhiseaduse § 32 lõike 3 alusel seaduse tasandil sätestada, et neid tohivad omandada üksnes Eesti kodanikud ning teised isikud, kes on ustavad Eesti Vabariigile ja järgivad selle põhiseaduslikku korda. Seletuskirjas on küll mainitud, et kodakondsusest lähtuvaid piiranguid on seatud paljudes Euroopa Liidu liikmesriikides, kuid ühtki neist ei ole üksikasjalikult ega viitelist esitatud ega ka Eesti kontekstis sarnase regulatsiooni kehtestamise võimalust analüüsitud. Justiitsministeerium leiab, et relvade käitlemine võib tuua kaasa kõrgendatud ohu avalikule korrale, sh riigi julgeolekule, ning sellest tingitult tuleks vähemalt selliste isikute</p>	Antud selgitus.	<p>Eelnõu koostamisel analüüsiti erinevaid võimalusi ning võimalikke aluseid relvade omandamise piiramisel. Analüüsiti ka piirangute seadmist sõltuvalt isiku kodakondsusest, kui sellel alusel relvade omandamise piiramisest loobuti. Leiame, et üksnes isiku kodakondsusest lähtumine talle relvaloa andmisel ei ole mõistlik ja see piiraks liigselt isikute eneseteostusvabadust. Eelnõu kohaselt kehtestatakse mitmeid teisi piiranguid, mis peaksid välistama relvaloa andmise isikutele, kes võivad olla ohtlikud endale või teistele. Kõik kavandatavad muudatused kogumis tagavad Siseministeeriumi hinnangul selle, et Politsei- ja Piirivalveametil on nii vajalikud alused loa andmisest keeldumiseks, kui ka vajadusel õigus kaasata Kaitsepolitseiamet loamenetlusse, kui on alust arvata, et luba taotleval isikul võib kujutada ohtu Eesti Vabariigi julgeolekule.</p> <p>Nõustume, et relvade käitlemine võib tuua kaasa kõrgendatud ohu avalikule korrale, sealhulgas riigi julgeolekule. Seetõttu on eelnõus ette nähtud täiendavad võimalused relvaluba taotlevate isikute kontrollimiseks, samuti on täpsustatud relvaloa</p>

	<p>puhul, kes ei ole Eesti kodanikud, täiendavalt hinnata nende ustavust ja valmisolekut järgida Eesti põhiseaduslikku korda. Eelnõus tuleks sätestada selle hindamise konkreetset kriteeriumid.</p> <p>Eelkirjeldatud probleemile on juhtinud tähelepanu ka Eesti Reservohvitseride Kogu oma 11. augustil 2016. aastal Justiitsministeeriumile saadetud arvamuses, mille teile käesoleva kirja lisana edastame.</p>		<p>andmisest keeldumise aluseid juhul, kui isiku varasem käitumine annab alust eeldada, et relva omamine tema poolt ei ole mõistlik ning võib kujutada ohtu nii talle endale kui teistele.</p> <p>Leiame, et üksnes kodakondsuse alusel relvade käitlemise õiguse piiramine ei ole otstarbekas. Eelkõige tuleb relvaloa andmisel lähtuda ikkagi isikust, tema käitumisest ja elustiilist.</p>
2.	<p>Eelnõu § 1 punktid 28 ja 41 – relvaseaduse (edaspidi <i>RelvS</i>) § 36 lõike 4 punktides 4–6 sätestatakse täiendavad alused soetamisloa ja relvaloa andmisest keeldumiseks nagu näiteks, kui isiku suhtes on põhjendatud kahtlus, et ta võib ohustada Eesti Vabariigi julgeolekut; isikut on karistatud süstemaatiliselt toimepandud süüteo ees või isiku avaldus soetamisloa või relvaloa saamiseks ei ole põhjendatud.</p> <p>„Süstemaatiline süütegu“, „Eesti Vabariigi julgeoleku ohustamine“ ega „relva vajalikkuse põhjendatus“ ei ole määratletud õigusmõistet ega ka määratlemata õigusmõistet (Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 13.06.2005 kohtuotsus asjas nr 3-4-1-5-05 punkti 16 tähenduses). Tegemist on nii üldiste määratlustega, et ei ole üheselt arusaadav, millistel asjaoludel võidakse isikule keelduda loa väljastamisest. Seega on haldusorgani poolt keeldumise alusena määratud õiguslikult raskesti sisustatav ja määratletav alus ning haldusorganil puudub selgus, milliseid asjaolusid nad peaksid selle aluse esinemise kohta tõendama. Sama märkus ka eelnõu § 1 punkti 41 kohta. Teeme ettepaneku sõnastada</p>	Mittearvestatud.	<p>Isikute ustavust ja valmisolekut järgida Eesti Vabariigi põhiseaduslikku korda peab olema pädevatel asutustel võimalik hinnata. On keeruline ette näha kõiki olukordi ja kriteeriume, mida ühel või teisel juhul kaaluma peaks. Kui seaduses sätestada väga täpne loetelu, mida peab isiku usaldusvääruse kontrollimise käigus hindama, siis sellega ei ole meie hinnangul võimalik piisaval määral tagada eelnõu eesmärki. Märgime, et isik võib lühiajaliselt ja tahtlikult käituda seaduses sätestatud nõuete kohaselt ning seeläbi varjata oma tõelisi käitumismustreid ja tõekspidamisi. Samuti peaks meie hinnangul jätma asutusele suurema kaalutusõiguse ja võimaluse võtta arvesse kogu olemasolevat teavet.</p> <p>Nõustume, et terminite „süstemaatiline süütegu“, „Eesti Vabariigi julgeoleku ohustamine“ ja „relva vajalikkuse põhjendatus“ korral on tegemist paljuski määratlemata õigusmõistetega. Neid termineid sisustatakse iga kord eraldi seaduse kohaldamisel.</p> <p>Siseministeeriumi hinnangul on</p>

	<p>keeldumise alused konkreetselt, et oleks üheselt võimalik aru saada, millised faktilised asjaolud peavad esinema selleks, et keeldumise õiguslik alus esineks või esineks kaalutlus keeldumise otsustamiseks.</p>		<p>täiendavate loa andmisest keeldumise aluste sätestamine selliselt vajalik ja põhjendatud. Sellega on võimalik saavutada teiste isikute elu ja tervise kaitsmine ning riigi julgeoleku ja avaliku korra tagamine. Eelnõus on loobunud termini „süsteemiline süütegu“ kasutamisest ning selle asemel kasutatakse terminit „korduvalt toimepandud süütegu“. Kui isik on toime pannud karistatava teo, veelgi enam selle toimepannud korduvalt, siis võib ta olla ohtlik ja kasutada relva uute kuritegude toimepanemiseks. See võib omakorda kujutada ohtu inimeste elule ja tervisele, riigi julgeolekule ning avalikule korrale. Sellise käsitlusega on nõustunud ka Riigikohus (RKPJK 26. märtsi 2009. aasta otsus asjas nr 3-4-1-16-08, punktid 52–53). Kui julgeolekuasutuste läbiviidud teabehanke käigus saadud teabe tõttu on alust arvata, et isik kavatses või toetab riigivastase süüteo toimepanemist aga muus osas vastab ta loa saamisele esitatud kriteeriumidele, peaks olema siiski võimalik talle loa andmisest keelduda.</p> <p>Märgime, et isikul on relvaloa või soetamisloa väljastamisest keeldumise korral võimalik seda otsust vaidlustada ning sel juhul peab asutus olema valmis ka kohtus tõendama ja selgitama, milliseid asjaolusid otsuse tegemisel arvesse võeti.</p>
3.	<p>Eelnõu § 1 punkt 18 – RelvS § 34 lõike 1 muudatuse kohaselt väljastab Politsei- ja Piirivalveamet relvaloa ametniku suulise otsuse alusel isikule paberil või elektroonselt. Eelnõust jääb ebaselgeks, miks vastav</p>	<p>Antud selgitus.</p>	<p>Kehtiva RelvS-i § 34 lõike 1 kohaselt väljastab Politsei- ja Piirivalveamet relvaloa ametniku suulise otsuse alusel isikule, kes on esitanud vajalikud dokumendid, kelle suhtes ei ole tuvastatud loa andmist</p>

<p>muudatus on vajalik. Viitame, et relvaloa (kui haldusakti) väljastamisele on kohaldatav ka haldusmenetluse seadus (edaspidi HMS) ja HMS § 55 lõike 3 kohaselt võib kirjalikus vormis haldusakti anda elektrooniliselt, kui adressaat on sellega nõus ja haldusakt ei kuulu avaldamisele. Sellest tulenevalt tekib küsimus, et mis takistab vastava HMS-i regulatsiooni rakendamist relvaloa väljastamise juures, kuna elektrooniline haldusakt on kirjaliku haldusakti üheks eriliigiks. Lisaks jääb ebaselgeks, et mida on mõeldud regulatsiooni: „Politsei- ja Piirivalveamet väljastab relvaloa ... ametniku suulise otsuse alusel“ all? Viitame, et HMS § 55 lõikest 2 tuleneb üldine kohustus anda haldusaktid kirjalikus vormis. Muus vormis võib haldusakti anda üksnes edasilükkamatu korralduse tegemiseks, kuid ka sellisel juhul tuleb muus vormis antud haldusakt tagantjärele viivituseeta kirjalikult vormistada, kui isik seda taotleb. Tekib küsimus, miks peaks üldse olema vajalik relvaloa (kui haldusakti) väljastamiseks täiendav ametniku otsus? Kas tegemist peaks olema eelhaldusaktiga relvaloa väljastamise juures?</p>	<p>väljastavaid asjaolusid ning kes on sooritanud vastava eksami. Selles osas eelnõu kohaselt muudatusi ei tehta. Eelnõu kohaselt lisatakse võimalus väljastada relvaluba elektrooniliselt, ehk isikule ei väljastata paberil relvaluba, vaid ta saab vajadusel kontrollida oma relvaloa kehtivust elektrooniliselt. Nõustume väljatooduga, et haldusmenetluse põhimõtete kohaselt võib haldusakti anda ka elektrooniliselt. Samas leiame, et RelvS-is on mõistlik teha selline täpsustus, kuna levinud praktika kohaselt väljastatakse Politsei- ja Piirivalveameti poolt lubasid kirjalikus vormis ning relvaloa nõo füüsilist olemasolu on peetud seni oluliseks.</p> <p>Mis puudutab küsimust ametniku suulise otsuse sätestamise kohta, siis selgitame järgmist. Viide ametniku suulisele otsusele lisati RelvS-i 01.04.2015 jõustunud muudatustega, mille eesmärk oli vähendada Politsei- ja Piirivalveameti halduskoormust. Seni toimus relvaloa andmine kahes astmes: pädev ametiisik tegi otsuse loa andmiseks, vormistades selle otsusena asutuse plangil (haldusaktina). Seejärel väljastas Politsei- ja Piirivalveamet taotlejale loa iseseisva dokumendina vastaval dokumendiblanketil. Politsei- ja Piirivalveamet annab aastas välja ligikaudu 12 000 soetamis- ja relvaluba. Halduskoormuse vähendamise eesmärgil on vajalik jätta ära loa andmise protsessi esimene osa, ehk kirjaliku otsuse vormistamine, kui on selge, et taotleja vastab loa andmise eelduseks olevatele nõuetele ning talle on õigus luba väljastada. Otsuse relvaloa</p>
--	---

			<p>andmise kohta teeb vastavat õigust omav ametnik suuliselt, luba ise aga väljastatakse kas kirjalikult vastaval vormil või elektroonselt.</p> <p>Haldusmenetluse seadustiku § 55 lõike 2 kohaselt peab haldusakt olema kirjalikus vormis, kui ei ole tegemist edasilükkamatu korraldusega või seaduses sätestatud erandliku juhtumiga. Antud juhul teeb haldusorgan sisuliselt kaks ühesuguse sisuga otsust, mistõttu on mõistlik seaduses ette näha erinorm haldusotsuse kirjalikust vormistamisest loobumiseks ning luua võimalus väljastada isikule kirjalikus vormis üksnes relvaluba, mis tõendab seda, et isik vastab relva omamiseks ette nähtud nõuetele. Erinorm on põhjendatud, kuna haldusakti ja selle kohta tõendi väljastamisega annaks haldusorgan kaks samasisulist dokumenti.</p> <p>Juhul, kui isikule luba mingil põhjusel ei väljastata, siis selle kohta vormistatakse kirjalik otsus arvestades haldusmenetluse üldisi põhimõtteid. Sellisel juhul on otsuse kui haldusakti kirjalik vorm oluline nii haldusakti kontrollitavuse kui ka isiku õiguste ja kohustuste määratlemise seisukohalt.</p>
4.	Eelnõu § 1 punkt 23 – RelvS § 35 lõiget 5 muudetakse selliselt, et soetamisloa või relvaluba võib väljastada isikule, kes on sooritanud käitlemist reguleerivate õigusaktide nõuete tundmise eksami. Seletuskirja kohaselt on võrreldes senise sõnastusega tekstist välja jäetud loetelu ja kasutatakse terminit „relva käitlemine“, mis hõlmab kõiki seni sättes loetletud	Arvestatud.	Seletuskirja täiendatud.

	<p>tegevusi. Kehtiva RelvS § 35 lõike kohaselt on eksami sisuna määratletud relva soetamist, registreerimist, hoidmist, kandmist, võõrandamist ja seaduslikku kasutamist reguleerivate õigusaktide nõuete tundmine. RelvS § 1¹ lõikes 2 sätestatud relva käitlemise määratlusest tulenevalt lisanduksid eksami teemadena lisaks eelnevalt loeteltule relvade ja laskemoona valmistamine, müük, omamine, valdamine, hooldamine, edasitoimetamine, vedu, sissevedu, väljavedu, pärimine, leidmine ja hävitamine ning relvade parandamine, ümbertegemine, laskekõlbmatuks muutmine, lammutamine ja laenutamine. Lisaks ei ole võrreldes kehtiva sätte sõnastusega kaetud relva registreerimine ega seaduslik kasutamine. Sellest tulenevalt ei vasta seletuskirja selgitus muudatuse sisule, kuna kehtiv RelvS § 35 lõikes 5 sisalduv loetelu ei kata mõistet „relva käitlemine“ ja lisanduvad täiendavad eksami sisu laiendavad tegevused. Sellest tulenevalt vajab sätte muutmine täiendavat selgust, mis muutub sisuliselt relvaloa taotlejale eksami sooritamisel ning miks ei peeta relva registreerimise ja seadusliku kasutamisega seonduvat enam vajalikuks.</p>		
5.	<p>Eelnõu § 1 punktid 26, 27, 38, 39, 40 – loetletud eelnõu sätetes täpsustakse soetamisloa või relvaloa ja relvaloa andmist välistavaid ning kehtivuse peatamise ja kehtetuks tunnistamise asjaolusid, mis puudutavad kriminaalkorras ja väärteomenetluse korras karistatust. Justiitsministeerium palub kaaluda, kas karistuste</p>	Mittearvestatud.	Siseministeeriumi hinnangul on isiku karistatuse arvestamine relvaloa või soetamisloa väljastamisel lubatav. Ka direktiivi 2008/51/EÜ, millega muudetakse direktiivi 91/477/EMÜ relvade omandamise ja valduse kontrolli kohta, põhjenduspunktis 13 on esitatud põhimõte, et tulirelvade omandamine isikute poolt, kes

	<p>sidumine haldusõiguslike lubade andmisega on üldse lubatav. Riigikohus on mõista andnud, et karistusõigus on omaette õigusharu koos iseseisvate eesmärkidega, mistõttu ei peaks seda, kas ja mille eest isikut on karistatud üldiselt haldusõigusesse üle tooma. See blokeerib otseselt teatud haldusotsuste langetamist. Reeglina saab karistus, v.a kui karistuse sisuks on teatud õiguse piiramine, olla üksnes üheks asjaoluks, millega koostoimes saab haldusorgan hinnata isiku usaldusväärsust ja võimekust teatud loakohustuslikuks tegevuseks. Euroopa Inimõiguste kohus on kohtuasjas <i>Tre Traktörer</i> leidnud, et „[e]hkki [litsentsi] tühistamist võib pidada raskeks meetmeks, ei saa seda iseloomustada karistusliku sanktsioonina; isegi kui see oli seotud litsentsi omaniku käitumisega, oli otsustavaks sobivus alkoholsete jookide müügiks“ (p 46), Karistuslike otsuste mõju ületoomine haldusõigusesse peaks olema selgelt erand ning seotud teatud abstraktsete ja kõrgendatud usaldusväärsuse nõuetega. Üheks näiteks on avaliku teenistuse seaduse alusel teenistusse asumine, kus ei ole mitte oluline vaid see, et isik on usaldusväärne vaid ka see, et ta paistab kõigile ilmselgelt usaldusväärse. Seda viimast elementi relvaloa andmise puhul ilmselt ei ole, mistõttu ei peaks siin kehtima ka need nn kõrgendatud nõudmised. Sellest tulenevalt palume täiendavalt analüüsida ja selgitada, kas relvaloa kehtivuse asjaolud peavad olema seotud isiku karistatusega.</p>		<p>on lõpliku kohtuotsusega raskes kriminaalkuriteos süüdi mõistetud, peaks üldjuhul olema keelatud.</p> <p>Relvaluba, ehk relva käitlemise õigus, annab isikule võimaluse käidelda vahendit, mis on eluohtlik. Seetõttu peab relvaomanik vastama ka kõrgematele nõudmistele, olema piisavalt usaldusväärne. ja õiguskorda järgiv. Sellest lähtuvalt oleme seisukohal, et üksnes hinnates relvaloa taotleja isikuomadusi, tema varasemat õiguskuulekust, usaldusväärsust, relva soetamise põhjendusi jms saab riik ja selle kaudu ka kogukond veenduda, et isik on sobilik omama tulirelva.</p>
6.	Eelnõu § 1 punkt 29 – RelvS §	Arvestatud.	Säte on eelnõust välja jäetud.

	<p>36¹ lõike 2 kohaselt on Politsei- ja Piirivalveametil õigus nõuda välismaalaselt välismaalase käsutuses olevate asjast tähtsust omada võivate tõendite ja dokumentide esitamist, samuti suulisi ja kirjalikke seletusi. Kuigi viidatud regulatsioon on põhimõtteliselt samal kujul olemas ka kehtivas RelvS-s, soovitame kaaluda vastava regulatsiooni vajadust. Sisuliselt on tegemist regulatsiooniga, mis kordab HMS §-i 38.</p>		
7.	<p>Eelnõu § 1 punkt 54 – RelvS § 60² lõike 3 kohaselt lõpetatakse eriloa taotluse menetlemine, kui taotleja ei esita Politsei- ja Piirivalveameti nõutud asjasse puutuvat lisateavet Politsei- ja Piirivalveameti määratud tähtaja jooksul. Nimetatud regulatsioon on ebaselge ja jääb arusaamatuks, miks on vastavat küsimust vaja eriseaduses reguleerida. Haldusmenetluse lõppemise alused on toodud HMS § 43 lõikes 1 ja haldusmenetluses tõendite esitamise regulatsioon on toodud HMS §-s 38.</p>	Arvestatud.	Säte on eelnõust välja jäetud.
8.	<p>Eelnõu § 1 punktid 56 ja 60 – RelvS § 66 lõike 1 punktides 1 ja 11 täpsustatakse, et tegevusluba peab teiste hulgas olema tulirelva osa müümiseks ja valmistamiseks. Kehtiv õigus sätestab tegevusloa kohustuse nii relva, tulirelva olulise osa, tulirelva lisaseadise või laskemoona müügile (§ 66 lõike 1 punkt 1) kui nende valmistamisele (punkt 11). Kavandatava muudatusega jäetakse kõnesolevatest sätetest välja nii tulirelva lisaseadeldis kui tulirelva oluline osa, s.t et edaspidi on tegevusluba vajalik relva, tulirelva osa või laskemoona müügiks ja valmistamiseks. Seletuskirjas on</p>	Arvestatud.	Seletuskirja parandatud vastavalt.

	<p>selgitatud aga vaid lisaseadeldise muudatust. Tulirelva olulise osa asendamist tulirelva osaga ehk ettevõtlusvabaduse piiramist (tegevusloale allutatud nõuete ulatust laiendatakse) aga sisuliselt ei selgitata. Seletuskirja tuleb oluliselt täiendada sisulise selgitusega viidatud osas. Sisuliselt sama märkuse teeme ka § 1 punkti 60 osas. Viidatud sätte kohta on seletuskirjas märgitud, et tegemist ei ole sisulise ega põhimõttelise muudatusega. Leiame, et see on eksitav, kuna tegelikult piiratakse ettevõtlusvabadust intensiivsemalt võrreldes kehtiva õigusega, mistõttu peab seletuskirjas sisalduma ka sisuline põhjendus.</p>		
9.	<p>Eelnõu § 2 punktid 1 ja 2 – korrakaitseseaduses asendatakse mõiste „teenistusrelv“ mõistega „relv“, mille vajadus seletuskirja kohaselt on eelkõige seotud Kaitseväge ja Kaitseliidu kaasamisega korrakaitsete ülesannete täitmisele. Seletuskirja kohaselt ei sätesta korrakaitseseadus praegu selgelt, kas korrakaitsete ülesannete täitmisele kaasatud Kaitseväge või Kaitseliit võib kasutada nende kasutuses olevaid relvi (RelvS kohaselt sõjaväerelvi) või peab kasutama politsei relvi (RelvS kohaselt teenistusrelvi). Seejuures ei ole analüüsitud, kas muudatuse tulemusena võiks ametiisik kasutada ka tsiviilrelvi vahetu sunni teostamisel ega hinnatud sellise mõjuga seotud riske. Justiitsministeerium ei nõustu seletuskirja väitega, et ilma sellist muudatust tegemata ei võiks Kaitseväge ega Kaitseliit kasutada vahetu sunni teostamisel nende omandis ja valduses olevaid relvi. Justiitsministeeriumi hinnangul ei</p>	Arvestatud.	<p>Eelnõu KorSi puudutavad muudatused on koostöös Justiitsministeeriumiga täiendavalt üle vaadatud ning eelnõusse on lisatud KorS § 16² lõike 5 muudatus järgmises sõnastuses:</p> <p>Sätte sõnastus muudetud järgmiselt: „(5) Kaitsevaelane ja Kaitseliidu tegevliige võib käesoleva seaduse § 16¹ lõikes 1 nimetatud ülesande täitmisel kohaldada vahetut sundi käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatud alustel ja korras, sealhulgas kasutada relvaseaduse § 3 lõike 1 punktis 1 ning Kaitseliidu seaduse § 46 lõikes 1 nimetatud relva.“.</p>

	<p>ole mõiste „teenistusrelv“ asendamine sõnaga relv vajalik, sest korrakaitseorgan kasutab teenistusrelva avaliku võimu ülesande täitmiseks, mis ühtib RelvS § 3 lõikes 2 toodud teenistusrelva mõistega (relv, mis on seadusega ette nähtud avalikku võimu teostavatele asutustele teenistusülesannete täitmise tagamiseks). Lisaks tekitab antud muudatus olukorra, kus tuleb kontrollida teiste seaduste ja määruste muutmise vajadust seoses termini <i>teenistusrelv</i> muutmisega, nt kalapüügiseaduse § 66 sisaldab viidet korrakaitseadusele ja viiteid teenistusrelvale. Sellest tulenevalt tuleks käsitleda Kaitseväge ja Kaitseliidu relvi, mida nad kasutavad teenistusülesannete täitmise tagamiseks, teenistusrelvadena. Sama põhimõtte peaks kajastuma ka relvaseaduse § 3 lõigetes 2 – 5 kehtestatud määrustes. Justiitsministeerium teeb ettepaneku uuesti analüüsida probleemi ja hinnata, kas selle lahendamiseks võiks olla vajalik täpsustada korrakaitseaduse § 16² lõiget 6. Eelnõus väljapakutud kujul Justiitsministeerium muudatusega ei nõustu.</p>		
10.	<p>Täiendavalt – RelvS § 3 lõige 4 sätestab, et teenistusrelvade liigid ning teenistusrelvade, nende laskemoona ja tulirelva osade käitlemise ja üleandmise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega. Selle volitusnormi alusel on siseminister kehtestanud määruse „Teenistusrelvade liigid ning teenistusrelvade, nende laskemoona ja tulirelva osade käitlemise ja üleandmise kord“ (edaspidi <i>teenistusrelvade</i></p>	Arvestatud.	Eelnõu täiendatud RelvS-i ja VangS-i muudatustega.

<p><i>määrus</i>). RelvS § 2 lõike 1 punkti 8 kohaselt ei kohaldata RelvS teenistusrelvadele ning nende laskemoonale, kui RelvS ei sätesta teisiti. RelvS ei ole erisust sätestatud, mis tähendab kõikidele teenistusrelvadele kehtib nimetatud siseministri määrus teenistusrelvade kohta. Vangistusseadus (edaspidi <i>VangS</i>) sätestab, et erivahendite ja teenistusrelvade kasutamise ja käitlemise täpsema korra ning tulirelva kandmise õigust omavate vanglateenistuse ametnike loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister (VangS § 71 lõige 8). VangS-s sisalduv volitusnorm ei välista aga RelvS teenistusrelvade regulatsiooni kohaldumise. Seetõttu ei ole võimalik kehtestada vanglateenistuse relvadele VangS volitusnormi alusel korda, mis arvestaks vanglate eripärast tulenevaid vajadusi võrreldes teiste jõustruktuuridega. Praegu kehtiva teenistusrelvade määruse regulatsioon on suunatud eelkõige tulirelva käitlemisele, kuid selline regulatsioon ei ole sobilik muude teenistusrelvade puhul. Võrreldes kehtiva korraga oleks vanglateenistusele vaja tulirelvade ja muude teenistusrelvade käitlemisele eraldi regulatsioon, mis vastab paremini vangla eripäradele ja vajadustele, kuid selle kehtestamine ei ole praegu võimalik. Tulirelvadele suunatud käitlemise nõuded on teiste teenistusrelvade puhul ebamõistlikud ja praktikas rakendamatud. Näiteks on teenistusrelvade määruse kohaselt gaasipihusti teenistusrelv ning seda peab käitlema samamoodi nagu tulirelva, mis ei ole aga</p>		
---	--	--

	<p>vanglate igapäevast töökorraldust arvestades mõistlik, sest gaasipihustitele ei ole ilmselgelt vajalik rakendada samu käitlemise nõudeid kui tulirelvadele. Tulirelvi vanglas ametnikud igapäevaselt ei kannu. Selleks, et vanglateenistuse teenistusrelvade osas oleks võimalik VangS volitusnormi alusel justiitsministril määrus kehtestada arvestades vanglateenistuse vajadusi, tuleks RelvS kehtestada regulatsioon, mis võimaldaks reguleerida teenistusrelvadega seonduv igas teenistuses vastavalt eriseaduse alusel. Sellest tulenevalt teeme ettepaneku näha ette RelvS-s säte, mis välistab siseministri teenistusrelvade määruse kohaldumise teenistustele, kellel on eriseaduses nähtud ette eriregulatsioon. Ühtlasi palume eelnõus näha ette VangS-s § 71 lõike 8 volitusnormi muutmise selliselt, et lisaks teenistusrelvade käitlemisele oleks võimalik käidelda ka laskemoona.</p>		
11.	<p>Seletuskirja mõjude osa – eelnõu seletuskirja peatükis 6. „Seaduse mõjud“ alapunktis V „Soetamisloa ja relvaloa andmine, vahetamine ja kehtetuks tunnistamine seoses karistatusega“ väidetakse, et seadusemuudatus Politsei- ja Piirivalveamet peab muudatuse tulemusel relvaloa ja soetamisloa taotlemisel kaaluma, kas ei esine asjaolusid, mille alusel tuleks taotlejale loa andmisest keelduda) võib suurendada Politsei- ja Piirivalveameti ja Kaitsepolitsei ameti töökoormust, kuid sellega kaasnevad kulud ja töökoormus kaetakse olemasolevate ressurside arvelt. Seadmata kahtluse alla väite õigsust leiame, et hindama peaks</p>	Arvestatud, antud selgitus.	Seletuskirja mõjude osa on täiendatud. Aastas esitatakse Politsei- ja Piirivalveametile ligikaudu 12 000 relvaloa või soetamisloa taotlust. Politsei- ja Piirivalveamet on hinnanud töökoormuse kasvu väikeseks. Ka praegu peab Politsei- ja Piirivalveamet relvaloa ja soetamisloa taotlemisel kaaluma, kas ei esine asjaolusid, mille alusel tuleks taotlejale loa andmisest keelduda. See eeldab muu hulgas karistusregistris väljavõtte tegemist ja selle läbitöötamist. Eelnõu kohaselt lisanduvad täiendavad alused loa andmisest keeldumiseks, kuid need ei erine oluliselt seni kehtinud alustest.

<p>lisanduva töökoormuse ligikaudset mahtu. Võimalik, et maht ei ole märkimisväärne ning lisatöö õnnestub jaotada olemasolevate Politsei- ja Piirivalveameti ametnike vahel, kuid töökorralduslike muudatuste planeerimisel ka ilma personali värbamata on sisendinfona tarvis ligikaudset lisatöö mahu prognoosi.</p> <p>11.1. Peatüki alapunktis „VII. RelvS alusel välismaalasele relvaloa andmine“ ei ole sihtgrupile antud arvulist hinnangut, st kirjeldamata on relvaluba taotlejate välismaalaste hulk, sealhulgas nende välismaalaste hulk, kellele on seni antud relvaluba ilma Eestis relvaeksami sooritamata (tulenevalt sellest, et neile on väljastatud relvaluba mõnes teises riigis). Vastava teabe olemasolu aitaks täpsemalt hinnata sihtgrupi suurust, vaatamata sellele, et tunnetuslikult võib sihtrühma hinnata väga väikeseks.</p> <p>11.2. Peatüki alapunktis „VIII. Relvaloa aegumisel tulirelva käsitlemise katse sooritamine“ nähakse ette, et üksnes turvalisuse tagamisel relva omavad isikud peavad edaspidi sooritama relvaloa aegumisel tulirelva käsitlemise katse. Üldine ohutustase suureneb vähe, kuid suureneb Politsei- ja Piirivalveameti töökoormus ning sihtrühma aja- ja rahakulu nõude täitmiseks. Kuna seaduseelnõu koostamisele ei eelnenud väljatöötamiskavatsust, on keeruline hinnata, millisest probleemist on muudatus ajendatud ning millist eesmärki see täidab. Seletuskirjas puudub viide statistikal või</p>		<p>Märgime, et eelnõuga kavandatud muudatused lähtuvad Politsei- ja Piirivalveameti praktikas tõusetunud vajadusest keelduda isikule relvaloa väljastamisest, kui isik kujutab endast ohtu Eesti Vabariigi julgeolekule, kuid vastab kõigile muudele relvaloa andmise aluseks olevatele nõuetele. Ka praegu tuvastatakse paljudel juhtudel relvaloa taotlusi menetledes võimalik oht riigi julgeolekule, kuid seda ei ole võimalik kuidagi arvestada relvaloa andmisel. Kavandatavate muudatuste jõustumisel julgeolekuga seonduvate küsimuste kontrollimisel ja arvestamisel ka reaalne väljund. Eeldatav lisakoormus Politsei- ja Piirivalveametile ja Kaitsepolitsei ametile ei ole märkimisväärne, kuna paljuski kattub julgeoleku ohu hindamine muude keeldumise aluste hindamisega, millega juba seni tegeletud on. Täiendav halduskoormus võib kaasneda ametitevahelise administratiivsuhtluse käigus. Seotud ametid on hinnanud, et kõik lisaülesanded kaetakse olemasoleva ressursi arvelt.</p> <p>11.1. Välismaalastele on 2015. aastal antud 97 relvaluba, kuid ei ole lihtsalt tuvastatav palju neist sai relvaloa eksami sooritamata. Nimetatud 97 isiku hulgas on mitmeid isikuid, kellel ei ole varem oma koduriigis relvaluba olnud ning nad soetavad esimese relva Eestis. Tuvastamiseks, kas isik sai loa eksami tulemusel või väljastati luba eelneva relvaloa alusel, tuleks üksikjuhtudel läbi vaadata kõik taotlused, mis suurendaks asjatult ametnike</p>
---	--	--

<p>ekspertarvamusele, mille toel saaks väita, et märkimisväärne osa relvade väärkasutusest on tingitud justnimelt relvaomaniku oskamatusel relvaga ümber käia. Kui vastav teave on olemas, tuleks see lisada seletuskirja toetamiseks esitatud argumentatsiooni. Juhul, kui relvadega seotud väärkasutused ja õnnetused on tingitud muudest asjaoludest (näiteks otsene tahtlus või hoolimatus ohutustehnika suhtes), tuleks kaaluda muudatusest loobumist, kuna muudatus (sagedasem testimine) ei viiks soovitud eesmärgile. Samuti ei ole esitatud tõendusi, et viie aasta jooksul unustab isik valdava osa teadmistest, mis puudutavad RelvS ja relvaga ümberkäimist. Samaselt võiks paralleeli tuua mootorsõiduki juhtimisõiguse andmise ja kontrollimisega – juhiloa kehtivuse lõppemisel ei kohustata loa omanikku sõiduoskusi taas tõestama vaid eeldatakse, et kord omandatud pädevus on jätkuvalt juhil olemas. Põhjendamist vajab, kuidas erineb relvaõppe liiklusõppest, et omandatud teadmised ja oskused võivad paljudel viie aastaga kaduda.</p> <p>Võimalik, et probleemi lahendamiseks on korduva kontrolli asemel kasulik keskenduda hoopis relvaõppe metoodikale ja testimisele. Seletuskirjas olevatele argumentidele tuginedes ei ole mõistetav, milline on muudatuse eesmärk ja lahendatav probleem ning kas vahendid on eesmärgi saavutamiseks parimad. Võimalik, et kaasnevad teatud positiivsed muutused, kuid kas need on proportsionaalsed tehtavate kulutustega jääb</p>	<p>töökoormust. Politsei- ja Piirivalveameti hinnangul on eksamid sooritamata relvaloal saanud välismaalasi väga väike arv.</p> <p>11.2. Leiame, et antud muudatuse tegemiseks ei ole vajalik lähtuda statistikast selle osas, kui paljud relvade väärkasutused on tingitud just relvaomaniku oskamatusel relvaga ümber käia või sellest kui palju pannakse toime süütegusid relvadega. Muudatuse tegemisel on lähtutud eelkõige turvalisuse aspektist ning eesmärgist tagada relvaomanike oskus oma relvaga ümber käia. Iga relvaomanik peab oma relva hästi tundma (nii käsitlemisvõtteid kui ka tehnilist külge), samuti peab ta olema veendunud relva korrasolekus. On teada, et paljud üksnes enese ja vara kaitsmise eesmärgil relva soetanud isikud omavad küll relva, kuid ei ole seda kunagi kasutanud, sellega lasketiirus harjutamas käinud jms.</p> <p>Kui võrrelda enese ja vara kaitsmise eesmärgil relva soetanud isikuid ja teisi isikuid, kes RelvSi alusel tulirelva soetada saavad, siis nii jahimeestel kui sportlastel on relva omamine seotud relva käitlemise oskuste hoidmise ja säilitamisega. Nii näiteks sporditegemise eesmärgil relva omandanud isikud on laskespordiklubi liikmed, kes harjutavad relva käsitlemist spordiklubi tegevuste raames. Jahipidamise eesmärgil relvaloal saanutele kehtivad laskekatse nõuded, samuti nõue osaleda jahil. Vaid enese ja vara kaitseks relva soetanud isikutele ei kehti</p>
---	---

	<p>selgusetuks.</p> <p>11.3. Alapeatüki lõpus on tehtud järeldus, millega hinnatakse kõigi seadusmuudatuste koondmõju oluliseks ning põhjendatakse seda mõjutatud asutuste ja isikute ringiga. Vaidlustamata lõppjäreldust juhime tähelepanu asjaolule, et enamuste muudatuste puhul on sihtrühm pigem väike, kuid sageli just muudatuse ulatus suur. Seetõttu oleks asjakohasem põhjendada mõju olulisust lisaks suurele mõjutatud asutuste hulgale ka teostatavate muudatuste ulatusega.</p>		<p>praegu selliseid nõudeid ning neil ei ole kohustust relva käsitlemist harjutada. Kord viie aasta jooksul laskekatse sooritamine tagab Siseministeeriumi hinnangul selle, et ka üksnes enese ja vara kaitsmise otstarbel relva omavatel isikutel on piisavad oskused relva käsitlemiseks. Ühtlasi võiks sellise kohustuse sätestamine tagada selle, et relvi omavad üksnes need, kes on veendunud relva omamise vajalikkuses.</p> <p>Relvaeksamile eelnevat relvaõpet viivad läbi eraettevõtjad – lasketiirud, laskurklubid, relvainstruktorid. Samuti ei ole kehtestatud kohustust läbida relvakoolitus eraettevõtja juures nagu on autojuhikoolituse korral. Nõustume, et võib-olla on probleemi lahendamiseks võimalik leida ka muid viise, nagu näiteks relvaõppe metoodikale muutmine, kuid see vajab täiendavat analüüsimist ja hetkel ei pea me seda mõistlikuks.</p> <p>11.3. Seletuskirja mõjude osa täiendatud.</p>
12.	<p>Eelnõu pealkiri – et teiste seaduste muutmise seondub relvseaduse muutmisega, mitte relvaseadusega üldiselt, parem sõnastada pealkiri järgmiselt: Relvaseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus. Lisaks peab eelnõu pealkirja font olema 16 (alus: Riigikogus menetletavate eelnõude normitehnika eeskirja lisa 2 „Eelnõu ja seletuskirja vormistamise juhend“1).</p>	Arvestatud.	
13.	<p>Eelnõu § 1 punkt 1 (RelvS § 2 lõike 1 punkt 3) – EL õigusakti</p>	Arvestatud.	

	pealkiri tuleks esitada sellisel kujul, nagu see on avaldatud ELT-s, st <i>komisjon</i> peab olema ilma täiendita <i>Euroopa</i> ja väiketähega: .. <i>relvale, mille kohta on väljastatud komisjoni rakendusmääruse ..</i>		
14.	Eelnõu § 1 punkt 10 – tulenevalt RelvS § 19 lõike 1 punkti 4 kehtetuks tunnistamisest tuleks hinnata, kas RelvS § 91 lõiked 7 ja 8 on mitteaktuaalsed või vajaksid muutmist. Sama märkus ka eelnõu § 1 punkti 56 ja RelvS § 90 lõike 2 kohta.	Mittearvestatud.	Arusaamatuks jääb ettepanek nimetatud sätted kehtetuks tunnistada või muuta, kuna need ei ole antud eelnõu kontekstis aktuaalsed. Tegemist on tõepoolest rakendussätetega, mis on nõ oma aja ära elanud, realiseerunud, kuid me ei näe põhjust neid kehtetuks tunnistada. Kui need tunnistada kehtetuks, tekib küsimus, kas ka kõik teised oma aktuaalsuse kaotanud rakendussätted tuleks kehtetuks tunnistada.
15.	Eelnõu § 1 punkt 56 – rakendussäte § 90 lg-s 2 viitab muudetavale; kas võib jääda samaks? Eelnõu § 1 punkt 12 (RelvS § 29 lõige 11) – alalütleva asemel parem kasutada kaassõna <i>korral</i> : <i>Üle kaheksa üksnes turvalisuse otstarbel soetatud tulirelva omamise korral kohaldatakse nendele relvadele ka ..</i>	Arvestatud.	
16.	Eelnõu § 1 punktid 14 ja 15 – tulenevalt HÖNTE § 34 lõikest 1 tuleb ühel ajal jõustuvad järjestikused muudetavad sätted (RelvS § 30 lõigete 2 ja 3 muudatused) esitada muudatuste loetelu ühes punktis. Sama eelnõu § 1 punktid 34 ja 35;	Arvestatud.	
17.	Eelnõu § 1 punkt 18 – lõiketähis jätta välja, sest ei muudeta kogu lõiget.	Arvestatud.	
18.	Eelnõu § 1 punkt 26 (RelvS § 36 lõike 1 punkt 6) – parem korrata kaassõna <i>eest</i> : <i>on karistatud elu- või tervisevastase kuriteo eest, tulirelva või laskemoonaga seotud kuriteo eest või kuriteo eest, mis..</i>	Arvestatud.	

19.	Eelnõu § 1 punkt 26 (RelvS § 36 lõike 1 punktid 6 ja 8) – loetelu parem ümber rühmitada, sest on ka mitmust: .. <i>karistusseadustiku §-des 231–239 või §-s 241, 244, 246, 251, 255, 256 või 424 sätestatud kuriteos</i> . Lisaks tekib küsimus, kui punktis 8 on viidatud §-dele 255 ja 256, siis miks ei ole neid loetletud punktis 6, sest kui isik on kahtlustatav ja süüdistatav, siis võib eeldada, et isik on ka karistatud sama sätte alusel. Sama märkus eelnõu § 1 punkti 40 (RelvS § 43 lõike 1 punkt 2) kohta	Arvestatud.	
20.	Eelnõu § punkt 28 – RelvS § 36 lõike 4 punktide loetelu peab lõppema punktiga: ... <i>relvaloa saamiseks ei ole põhjendatud.</i> “;	Arvestatud.	
21.	Eelnõu § 1 punkt 33 – kui sättes muutuvad vaid viited, siis tuleks ette näha asendusvormel.	Arvestatud.	
22.	Eelnõu § 1 punkt 34 (RelvS § 41 lõike 3 punkt 2) – puudu koma: <i>vahetamisele kuuluv relvaluba, kui see on väljastatud paberil, või relvakandmisluba, välja arvatud ..</i>	Arvestatud.	
23.	Eelnõu § 1 punktid 38–40 – kuna eelnõu § 1 punkt 40 on lähtuvalt paiknemisest RelvS vales asukohas, siis tuleb see muudatus liita eelnõu § 1 punktiga 38: 38) <i>paragrahvi 43 lõike 1 punktid 1–2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:</i>	Arvestatud.	
24.	Eelnõu § 1 punkt 49 – RelvS § 53 täiendatakse lõikega 62, milles kasutatakse sõnastuslikku konstruktsiooni <i>Relvakandmisluba kaotab kehtivuse töötaja lahkumisel töökohalt</i> . Arvestades, et töötaja lahkub töökohalt iga tööpäeva lõppedes oleks selgem kasutada <i>töötaja töösuhte lõppemisel</i> . Lisaks kas <i>lõpetamine</i> on hõlmatud <i>lõppemisega</i> ? Eelnõu § 60 ⁴ lõige 8 kasutab <i>lõpetatakse</i> .	Arvestatud.	Eelnõu muudetud selliselt, et töötaja puhul kasutatakse sõnastust „töösuhte lõppemine“ ja juriidilise isiku puhul sõnastust „juriidiline isik lõpeb“.

	Palume tagada mõiste kasutuse ühtlus.		
25.	Eelnõu § 1 punkt 50 – RelvS § 59 lõike 4 teises lauses viide RelvS § 59 ² lõikele 2 ² on vale, kuna RelvS §-s 59 ² puudub lõige 2 ² .	Arvestatud.	
26.	Eelnõu § 1 punkt 51 (RelvS § 59 lõige 6) – parem sõnastada ümber nii, et oleks aru saada, mille juurde kuulub sõna <i>teenus</i> , kui vaja, täpsustada sõnastust. Praegune fraas <i>relva, selle osa, olulise osa ja laskemoona teenus</i> ei ole arusaadav.	Arvestatud.	
27.	Eelnõu § 1 punkt 59 – RelvS § 59 ² lõigetes 1 ja 2 kasutatakse nii <i>rahvusvahelist sanktsiooni kehtestav õigusakt</i> kui <i>rahvusvahelist sanktsiooni kehtestav või rakendav õigusakt</i> . Kas selline eristamine on vajalik. Sama märkus ka eelnõu § 4 punktide 1 ja 2 kohta.	Antud selgitus.	Eristamine on vajalik. Rahvusvahelist sanktsiooni kehtestav õigusakt on ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon või EL Nõukogu otsus, millega sanktsioonid kehtestatakse. Nendes on kaetud kõik sanktsioonid, kuid sõnastus võib olla üsna üldine. Rahvusvahelist sanktsiooni rakendav õigusakt on EL Nõukogu määrus. EL Nõukogu määruses on mõned sanktsioonid täpsemalt sätestatud. Mõnikord on EL Nõukogu määrusega kehtestatud otsusest erand või sätestatud lisatingimusi. Rahvusvahelist sanktsiooni rakendav õigusakt võib olla ka Eesti seadus, määrus või korraldus (nt relvaseadus, rahvusvahelise sanktsiooni seadus jne).
28.	Eelnõu § 1 punkt 54 (RelvS § 60 ¹ lõike 2 punkt 2) – <i>veol</i> asemel parem <i>veo korral</i> (2 x): .. <i>kaliiber, registreeritud relva veo korral relva number ning relva omaniku nimi, relva väljaveo korral relva number</i> ; - RelvS § 60 ¹ lõike 2 punkti 8 järel <i>ja</i> tarbetu, sest vormelist selgub, et loetelu kõik punktid p.o täidetud (<i>ja</i> takistab hiljem punktide lisamist loetelusse). - RelvS § 60 ² lõige 2 – parem <i>teatatakse põhjus ja tähtaeg</i>	Arvestatud.	

	(mitte teatatakse põhjusest ja tähtajast): Tähtaja pikendamisest, selle põhjus ja uus tähtaeg teatatakse taotlejale kirjalikult. - RelvS § 60 ⁴ lõige 4 – pikendamisel asemel parem pikendamise korral: Eriloo pikendamise korral ei või eriloo kogu kehtivuse tähtaeg ületada ..		
29.	Eelnõu § 1 punkt 55 ja 61 – RelvS § 62 lõige 2 ja § 78 lõige 3 on siiani olnud volitusnormid, kuid eelnõuga antakse neile uus sisu ja loobutakse volitusnormist. Tavapäraselt juhul kui senine norm muutub tarbetuks, siis tunnistatakse see kehtetuks ega anta selle uut sisu. Uue sätte jaoks tuleb asjakohast paragrahvi täiendada uue lõikega.	Arvestatud.	
30.	Eelnõu § 1 punkt 55 (RelvS § 62 lõike 2 teine lause) – parem moodustada kui-lause: <i>Kui relv, selle oluline osa või laskemoon ei vasta kehtestatud nõuetele, koostatakse akt, kus märgitakse ..</i>	Arvestatud.	
31.	Eelnõu § 1 punkt 62 (RelvS § 78 lõige 7) – soovitame vähendada kordust: <i>Relva parandamise või ümbertegemise tegevusluba omav isik vormistab relva laskekõlbmatust kinnitava tunnistuse, milles on kirjeldatud relva või tulirelva olulise osa laskekõlbmatuks muutmisel tehtud toiminguid ..</i>	Arvestatud.	
32.	Eelnõu § 1 punktid 62 ja 65 – RelvS § 78 lõigetes 7 ja 8 viidatakse laskekõlbmatuse tunnistusele, kuid RelvS § 78 ¹ lõikes 4 kasutatakse erineva terminina <i>tõend</i> . Kas selline eristamine on põhjendatud.	Antud selgitus.	Terminid „laskekõlbmatuse tunnistus“ kasutatakse eelnõus Eestis relvameistrite poolt tehtud toiminguid kirjeldava dokumendi kohta ja terminid „tõend“ kasutatakse viitamisel Euroopa Komisjoni rakendusmääruse alusel välja antud dokumendile.
33.	Eelnõu § 1 punkt 67 (RelvS § 78 ² lõige 1) – parem sõnastada kui-lausena: <i>Pärast seda, kui relva parandamise või ümbertegemise tegevusluba omav isik on muutnud relva laskekõlbmatuks</i>	Arvestatud.	

	<i>või tuvastanud selle vastavuse laskekõlbmatusnõuetele, tunnistab relva laskekõlbmatuks Politsei- ja Piirivalveamet.</i>		
34.	Eelnõu § 1 punkt 68 (RelvS § 783 lõige 3) – <i>sellekohase ülearune: Enne kande registrisse tegemist tasutakse riigilõiv.</i>	Arvestatud.	
35.	Eelnõu § 1 punkt 69 (RelvS § 80 lõige 3) – <i>puudumisel asemel parem puudumise korral: Relvaloa puudumise korral lisatakse avaldusele ..</i>	Arvestatud.	
36.	Eelnõu § 1 punkt 71 (RelvS § 84 lõige 3) – <i>parem korrata sõnu kirjalik nõusolek: .. peab olema selle kohaliku omavalitsuse kirjalik nõusolek, kelle territooriumile see tahetakse rajada, ning Politsei- ja Piirivalveameti kirjalik nõusolek.</i>	Arvestatud.	
37.	Eelnõu § 1 punkt 74 (RelvS § 91 lõige 15) – <i>parem kasutada komade asemel ja ja ning; koma puudu: .. esitab [...] avalduse, milles märgitakse laskekõlbmatu relva andmed ning selle omaniku nimi ja elu- või asukoht, ning laskekõlbmatust kinnitava dokumendi.</i>	Mittearvestatud.	Ei pea vajalikuks sellist asendamist.
38.	Eelnõu § 3 punkt 4 – <i>riigilõivuseaduse (edaspidi RLS) § 264 täiendatakse lõikega 1¹, milles nähakse ette uue eksami vastuvõtmise eest riigilõivu lõikes 1 sätestatud määras. Teeme ettepaneku muuta RLS § 264 lõiget 1 uue eksami vastuvõtmise eest riigilõivu tasumisega ja loobuda lõikega 1¹ täiendamisest.</i>	Arvestatud.	
39.	Eelnõu § 3 punkt 6 (RLS § 265 lõige 1) – <i>sel asemel parem kasutada millisel: .. välja arvatud juhul, kui sisse- või väljaveetavate relvade arv suureneb, millisel juhul tasutakse riigilõivu 30 eurot iga relva kohta.</i>	Arvestatud.	
40.	Seletuskirja punkte 9 kohaselt on seaduseelnõu plaanitud jõustuma üldises korras, kuid eelnõu §-s 5	Arvestatud.	

	sätetab sellest erisuse § 1 p 23 osas. Seletuskirja lk 14 on märgitud, et hoopis eelnõu § 1 p 24 peaks jõustuma hiljem. Seega palume kontrollida eelnõu jõustumissätte korrektsust ja seletuskirja vastavasse ossa lisada põhjendus tehtud valikute kohta (HÕNTE § 49).		
	Märkused läbi räägitud Justiitsministeeriumi esindajatega (Marko Soll, nõunik, tel 620 8282)		
Kaitseministeerium			
1.	<p>Üldise märkusena soovitage Siseministeeriumil kaaluda alternatiivseid võimalusi eelnõu seletuskirjas kirjeldatud soovitud olukorra saavutamiseks. Praegune ettepanek reguleerib valdkonda väga jäigalt, arvestamata haldusmenetluse ühe põhimõtte – kaalutusõiguse – rakendamise võimalust relvalubade väljastamisel.</p> <p>Kaitseministeeriumi hinnangul kaalutusõiguse rakendamine võimaldab vältida valdkonna ülereguleeritust, säilitades samas turvalisuse tagamiseks soetatavate ja isikute valduses olevate relvade üle piisava kontrolli. Vajadusel võib näiteks täiendada RelvSi § 36 toodud füüsilise isikule soetamisloa ja relvaloa andmise keeldumise aluseid enam kui ühe turvalisuse tagamiseks soetava või omandatava püstoli või revolvri korral. Ühtlasi teeme ettepaneku kaaluda § 29 sõnastuse muutmist nii, et vähemalt 21-aastaselt isikul on õigus põhjendatud taotluse korral turvalisuse tagamiseks soetada, omada ja vallata tähtajaliselt või tähtajatult Politsei- ja Piirivalveameti otsuse kohaselt rohkem kui ühte püstolit või revolvrit. See annab seadusliku</p>	Arvestatud.	Eelnõust on välja jäetud RelvS-i § 29 muudatus, mis käsitles enese ja vara kaitsmise otstarbel ainult ühe tulirelva omamist.

<p>aluse soovitud olukorra saavutamiseks, ilma, et tekitaks Kaitseministeeriumi valitsemisalas relvade käitlemisel allpool kirjeldatud komplikatsioone.</p> <p>Esiteks, eelnõu § 1 punktiga 6 kavandatava uue relvaseaduse § 29 lõike 1 punkti 2 sõnastuse kohaselt piiratakse enese ja vara kaitseks omandatavate relvade arvu – vähemalt 21-aastasel isikul võib olla enese või kodu kaitseks üks püstol või revolver. Kaitseleidiu seaduse (KaLS) § 46 lõike 1 järgi võib Kaitseleidiu tegevliige soetada Kaitseleidiu ülesannete täitmiseks isikliku tulirelva (tegevliikme relv). Tegevliikme relv on Kaitseleidiu relv KaLSi § 41 lõike 1 kohaselt. Tegevliikme relvaks võib olla igasugune tulirelv, sealhulgas püstol ja revolver. Enamus soetatud tegevliikme relvadest on lubatud tsiviilkäibes. KaLSi § 48 lõikega 1 piiratakse tegevliikme relva võõrandamist – seda on lubatud võõrandada üksnes teisele tegevliikmele või Kaitseleiidule. See tähendab, et kolmandatele isikutele tegevliikme relva müüa ei saa. Praktika kohaselt juhul, kui tegevliige soovib müüa soetatud tegevliikme relva kolmandale isikule, kannab tegevliige relva Kaitseväge ja Kaitseleidiu relvaregistrist teenistus- ja tsiviilrelvade registrisse ning pärast asjakohaste toimingute tegemist saab ta selle relva müüa kolmandale isikule RelvSi alusel ning järelevalvet selle üle teostab Politsei- ja Piirivalveamet. Näiteks juhul kui Kaitseleidiu tegevliikmel on teenistus- ja tsiviilrelvade registris registreeritud üks revolver enese ja vara kaitseks</p>		
---	--	--

<p>ning tal on ka Kaitseväe ja Kaitsealiidu relvaregistris registreeritud püstol (kui tegevliikme relv) ja ta soovib selle püstoli müüa kolmandale isikule, peaks ta esmalt püstoli Kaitseväe ja Kaitsealiidu relvaregistris ümber registreerima teenistus- ja tsiviilrelvade registrisse. Kui kavandatava RelvSi § 29 lõike 1 punkti 2 sõnastuse kohaselt võib tal olla aga ainult üks revolver või püstol enese ja vara kaitseks, ei saa ta seda püstolit ühest registrist teise ümber registreerida. Vajadus relva müümiseks võib olla erinev, näiteks ei lähe seda relva Kaitsealiidu ülesannete täitmiseks enam vaja või tegevliige astub Kaitsealiidust välja, pärimise korral vms. Kui isikule ei võimaldata kasvõi ajutiselt teise relva registreerimist teenistus- ja tsiviilrelvade registrisse, peaks KaLSi § 48 lõike 1 järgi Kaitsealiit tegevliikmelt relva välja ostma. Selline lahendus ei oleks pikemas perspektiivis jätkusuutlik, sest Kaitsealiidu olulisimate ülesannete – Eesti sõjalise kaitse ettevalmistamine ning sõjaväelise väljaõppe andmine ja korraldamine, täitmiseks kasutatakse sõjaväerelvi, mitte sellist liiki tulirelvi, mis on tsiviilkäibes lubatud relvad, nagu püstol või revolver. Peale selle tuleks säilitada praegune lahendus tegevliikme relva võõrandamiseks, et KaLSis säiliks range regulatsioon tegevliikme relva soetamiseks, valdamiseks ja võõrandamiseks, ning et tsiviilkäibes lubatud relvadega tehtavate tehingute üle teeks endiselt järelevalvet ainult üks asutus – Politsei- ja Piirivalveamet, mitte ei jagataks vastutust mitme asutuse vahel.</p>		
---	--	--

	<p>Teiseks, kaitseväeteenistuse seaduse ja politsei- ja piirivalve seaduse kohaselt võib kaitsevälasele ja politseiametnikule kinkida ergutusena nimelise tulirelva. Omades juba üht püstolit või revolvril tuleb eelnõu kohaselt kaitsevälasel või politseiametnikul ergutusena tulirelva omandamise korral võõrandada juba tema omandis olev tulirelv. Antud olukorras muutub ergutuse kohaldamine isikule ebamõistlikult koormavaks. Ei ole põhjust kahelda, et oma igapäevases teenistuses tulirelvadega pidevalt kokku puutuv isik oskab hinnata tulirelvaga kaasnevaid ohte ning antud juhul ei ole otstarbekas piirata tulirelvade omamist ühele relvale.</p> <p>Arvestades ülaltoodut teeme ettepaneku: (a) muuta enesekaitseks lubatud relvade arvu või (b) jätta seaduses lubatud relvade piirarv nimetamata ja kasutada eelpool mainitud kaalutusõigust relvalubade väljastamisel või (c) näha ette erisätted Kaitseväe ja Kaitseliidu relvaregistris oleva relva võõrandamisel (s.h kinkimisel).</p>		
2.	<p>Eelnõu § 1 punktiga 44 kavandatava uue RelvSi § 74 lõike 1 punkti 1 sõnastuse kohaselt peab relvade ja laskemoona müügi tegevusluba omav isik nõudma Kaitseliidu tegevliikmelt kui relva ostjalt peale isikut tõendava dokumendi KaLSi alusel väljastatud soetamisluba, laskemoona ostmisel peale isikut tõendava dokumendi KaLSi alusel väljastatud relvaluba. Nõustume</p>	Arvestatud.	Eelnõu täiendatud vastavalt ettepanekus toodud RelvS-i § 74 lõike 1 punktiga 6.

<p>selle muudatusega, kuid meie arvates ei lahenda see muudatus kevadel tõusetunud probleemi Kaitseliidu tegevliikme relva soetamisloale müüdud relva ja selle müüja andmete kandmise kohta. RelvSi § 32 lõike 6 teine lause paneb relvamüüjale kohustuse kanda soetamisloale andmed müüdud relva ja selle müüja kohta ning sama seaduse § 74 lõike 1 punkt 5 kohustuse edastada Politsei- ja Piirivalveametile andmed müüdud relva ja selle ostnud isiku kohta. Seega eelnõu kohase RelvSi § 74 lõike 1 punkt 1 paneb muu hulgas relvamüüjale kohustuse küsida relva või laskemoona ostmisel ostjalt isikut tõendavat dokumenti ja Kaitseliidu relvaluba või tegevliikme relva soetamisluba, kuid ei kohusta müüjat märkima tegevliikme relva soetamisloale andmeid müüdud relva ja selle müüja kohta ning teavitama Kaitseliitu.</p> <p>Lähtuvalt toodust teeme ettepaneku täiendada RelvSi § 74 lõiget 1 punktiga 6 järgmises sõnastuses:</p> <p>„6) teatama Kaitseliidule andmed müüdud relva ja selle ostnud isiku kohta kolme tööpäeva jooksul pärast relva müümist, kui relv müüakse Kaitseliidu seaduse §-s 46 sätestatud tegevliikme relva soetamisloa alusel.“.</p> <p>Paragrahvi 74 lõike 1 punktiga 5 sarnase nõude kehtestamine tagab sarnaselt teenistus- ja tsiviilrelvade registrisse kantavate relvadega topeltkontrolli, et Kaitseliidu tegevliikme relva soetamisloa alusel ostetud relv ikka kantaks Kaitseväge ja</p>		
--	--	--

	<p>Kaitseliidu relvaregistrisse. See on oluline ka seetõttu, et tegevliikme relva soetamisloa alusel on võimalik osta ka tsiviilkäibes keelatud relvi (eriohtlikkusega relvi). Lisaks vähendab see võimalust, et relva ostja saaks soetamisloa eksemplaril, mille ta peab esitama Kaitseliidule, märgitud andmeid ostetud relva(de) kohta muuta. Relvamüüja saadaks need andmed Kaitseväge ja Kaitseliidu relvaregistri Kaitseliidu registriosa pidaja e-posti aadressile, kuigi soetamislubasid väljastavad peamiselt malevad. Relvamüüjale nimetatud kohustuse panemisega ei suurendata tema halduskoormust oluliselt. Relvamüüjal on juba praegu Politsei- ja Piirivalveameti teavitamise kohustus tsiviilkäibes lubatud relvade müümisel. Kaitseliidus väljastatakse aastas 50–100 soetamisluba, see on ühe relvamüüja kohta u 1–2 e-kirja aastas.</p>		
3.	<p>Lisaks teeme ettepaneku täiendada RelvSi § 74 lõikega 11 järgmises sõnastuses:</p> <p>„(11) Relvade või laskemoona müügi tegevusluba omav isik kannab Kaitseliidu seaduse § 46 lõike 5 alusel kehtestatud tegevliikme relva soetamisloale andmed müüdud relva ja selle müüja kohta.“.</p> <p>Kuna RelvSi 5. peatükk käsitleb RelvSi alusel relva ja laskemoona soetamist, omamist ja valdamist, mitte teiste seaduste alusel relva ja laskemoona soetamist, siis on mõistlik panna teiste seadustega (praegusel juhul KaLSiga) reguleeritud relva ja laskemoona soetamisega tekkivad relvamüüja kohustused 11. peatükki, mis</p>	Arvestatud.	Eelnõu vastavalt ettepanekule täiendatud.

	käsitleb relvade müüki üldisena ja sätestab relvamüüja üldised kohustused. Antud kohustuse näol ei ole tegemist relvamüüjale uue kohustuse panemisega, sest relvamüüjad kannavad ka praegu tegevliikme relva soetamisloale andmeid müüdud relva ja selle müüja kohta.		
	Märkused läbi räägitud Kaitseministeeriumi esindajaga (Malle Piirsoo, õigusosakonna õigusloomejurist, tel 7170072, malle.piirsoo@kmin.ee)		
Rahandusministeerium			
	<p>Palume eelnõu seletuskirjas tuua terviklikum muudatustega kaasnevate tööjõukulude analüüs. Seletuskirjast ei selgu kokkuvõtvalt millises proportsioonis on omavahel eelnõus sätestatud Politsei- ja Piirivalveameti halduskoormust vähendavad ja suurendavad muudatused. Arvestades halduskoormust vähendavate muudatuste suurt mahtu eelnõus ei ole asutusele kaasneva kulu suurus piisavalt põhjendatud ega veenev. Sellest tulenevalt ei saa pidada põhjendatuks eelnõuga kaasneva kulu planeerimist läbi lisataotluse.</p> <p>Palume eelnõu seletuskirjas täpsemalt ära näidata ka milles seisneb laskekatsete vastuvõtmise täiendav kulu.</p>	Arvestatud.	Seletuskirja täpsustatud. Eelnõus sätestatud muudatused, mis vähendavad Politsei- ja Piirivalveameti koormust on: relvaeksami esmaabiõppe kontrolli läbimine mujal. Muudatused, mis suurendavad märkimisväärsel tasemel halduskoormust on: turvalisuse tagamiseks relva omavatele isikutele laskekatsete korraldamine relvaloa vahetamisel. Ülejäänud muudatuste toimingud tagatakse või jagatakse ümber olemasolevate ressurside piirides. Seletuskirjas on toodud analüüs lisa-laskekatsete kulude kohta.
Sotsiaalministeerium			
1.	Eelnõu § 1 punktis 14 on tehtud ettepanek täiendada relvaseaduse paragrahvi 35 lõiget 2 punktiga 6 järgmises sõnastuses: „6) dokumendi, mis tõendab vähemalt sellise 16-tunnise esmaabikoolituse läbimist, mille on läbi viinud tervishoiutöötajate riiklikus registris registreeritud	Arvestatud.	Sätte sõnastus muudetud vastavalt ettepanekule.

<p>esmaabikoolitaja, kellele on väljastatud koolitusluba esmaabikoolituse läbiviimiseks.“. Terviseamet ei registreeri esmaabikoolitajaid ja ei kannaneid ka registrisse ega väljasta esmaabikoolituse läbiviimise luba. Seletuskirjas olete viidanud liikluseadusele ning tervishoiu ja tööohutuse seadusele. Liikluseaduse § 119 sätestab, et mootorsõidukijuhi esmaabiõpetaja peab olema registreeritud tervishoiutöötajana tervishoiutöötajate riiklikus registris. Tervishoiu ja tööohutuse seaduse § 2 lg 3 alusel kehtestatud sotsiaalministri 14.12.2000 määruse nr 80 Töotervishoiu-ja tööohutusalase väljaõppe ja täiendõppe kord § 3 lg-st 4 tulenevalt võib esmaabiandjate väljaõpet ja täiendõpet koolitusasutuses läbi viia meditsiinitöötaja, kes on läbinud Eesti Punase Risti või muu pädeva asutuse esmaabiõpetajate koolituskursuse ning omab sellekohast tunnistust. Lisaks on tervishoiuteenuste korraldamise seaduse §-des 27 ja 27¹ sätestatud, et tervishoiuteenuseid on õigus osutada üksnes tervishoiutöötajate riikliku registrisse kantud tervishoiutöötajal. Seega võib esmaabiandjate väljaõpet ja täiendõpet läbi viia üksnes vastava koolituskursuse läbinud isik, kes tervishoiutöötajana on niikuinii tervishoiutöötajate riiklikus registris registreeritud. Lähtuvalt eeltoodust teeme ettepaneku sõnastata antud muudatusjärgmiselt:</p> <p>„6) dokumendi, mis tõendab vähemalt sellise 16-tunnise esmaabikoolituse läbimist, mille on läbi viinud tervishoiutöötaja, kes on läbinud esmaabiõpetajate</p>		
--	--	--

	koolituskursuse ja omab sellekohast tunnistust.“.		
2.	Siinkohal on kohane märkida, et kui isik peab minema esmaabikoolitusele, siis sellega kaasneb koolitajatele lisatöö. Seletuskirja mõjude osas puudub käsitus, mis puudutab koolitajate võimalikku lisatööd, mis seoses uute nõuetega nende töökoormust võib suurendada. Nimetatu osas palume täiendada seletuskirja mõjude analüüsi.	Arvestatud.	Seletuskirja täiendatud.
3.	<p>Eelnõu § 1 punktiga 15 muudetakse paragrahvi 35 lõike 5 sõnastust, kuid muudatus ei puuduta antud sätte viimast lauset. Nimelt tuleneb sellest, et eksamitulemus kehtib üks aasta alates eksami sooritamise päevast.</p> <p>Tänane kord soodustab relva kiiret väljaostmist, isegi juhul, kui seda näiteks kohe ei soovita või kui relva hoidmiseks ei ole parimaid võimalikke tingimusi loodud. Kui inimene on teinud eksami, siis on tema relvakasutamise oskus tuvastatud. See, millal ta relva seejärel ostab, ei ole enam oluline.</p> <p>Seletuskirjas on eelnõu § 1 punkti 28 muudatuse osas märgitud, et „[k]ehtiv [relvaseadus] ei sätesta enese ja vara kaitseks mõeldud relva omaniku kohustust regulaarselt relvakasutamise oskusi värskendada. Enese ja vara kaitseks soovitakse relva tihti soetada siis, kui puututakse kokku ohuolukorraga. Pärast ohutunde hajumist ja relvaloa saamist muutuvad enese ja vara kaitseks mõeldud relvade omanikud tihti n-ö passiivseks relvaomanikuks, kes ei käi regulaarselt lasketiirus ning nende relva kasutamise oskused hakkavad ajapikku kaduma. Ebapädeva</p>	Mittearvestatud.	<p>Relvaloa saamise eksami sooritamine ei ole seotud relva soetamisega. Relva soetamine seondub soetamisloaga.</p> <p>Relvaluba antakse ka liigipõhiselt, mis tähendab, et ei pea olema konkreetset relva välja valitud. Tihti on nii, et inimene läbib vastava koolituse ja sooritab relvaeksami ja talle väljastatakse relvaluba aga ta ei ole veel kindlalt otsustanud, millist relva ta endale soetada soovib. Ta saab käia lasketiirus, tutvuda erinevate relvadega ja siis endale meelepärase relva soetada. See ei ole kuidagi seotud eksamitulemuse kehtimisega.</p> <p>Eksamitulemuse kehtivuse piir on seotud eesmärgiga tagada, et isik ei ole unustanud kontrollitud oskusi ja teadmisi. Viie aasta möödudes on isik valdava osa õpitust unustanud ja tema relva käitlemise oskused ei ole enam piisavad. Siin võib paralleele tuua autojuhi teooriaeksami kehtivusajaga, mis on sarnaselt piiratud 12 kuuga. Selle piirangu seadmisel on ilmselt samuti lähtutud põhimõttest, et isik, kelle teooriaeksami sooritamisest on kaua möödunud, ei ole enam liikluses ohutu.</p>

	<p>relvaomaniku käes on relv ohu allikas. Seetõttu sätestatakse eelnõuga turvalisuse tagamise eesmärgil soetatud relva omaniku kohustus sooritada tulirelva käsitlemise katse enne relvaloa vahetamist (relvaluba väljastatakse üldjuhul viieks aastaks)“. Ühtlasi tuleneb relvaseaduse § 35 lg-st 5, et tulirelva relvaloa või soetamisloa taotlemise korral tuleb sooritada eksami käigus taotletava tulirelva tundmise test ning käsitlemise katse vastavalt taotletava tulirelva liigile tulenevalt RelvS-i § 12 lõike 1 punktidest 1–3. Seega kontrollitaks isiku tulirelva käsitlemise oskust eksami käigus. Lähtuvalt ülal toodust ei mõjuta laskeoskuse vilumuse säilimist relvaloa saamine ega relva soetamine, samas peetakse relvaloa olemasolul antud oskuse kontrollimiseks piisavaks kuni viie aastast perioodi, s.o kuni uue relvaloa taotlemiseni.</p> <p>Oleme seisukohal, et ka juhul, kui isik ei taotle relvaloa väljastamist ega soovi kohe relva soetada, tuleks teda kohelda eksami sooritamisel võrdselt relvaluba taotlenud isikuga, s.o eksamitulemuse kehtivus ei tohiks olla lühem relvaloa kehtivuse pikkusest, mis väljastatakse üldjuhul viieks aastaks.</p>		
4.	<p>Eelnõu § 1 punktiga 16 tunnistatakse relvaseaduse paragrahvi 35 lõige 5¹ kehtetuks. Seletuskirja leheküljel 10 on märgitud, et „RelvS-i § 35 lõikes 5 nimetatud eksami võõrkeeles läbiviimine ei ole muuhulgas kooskõlas ka keeleseadusega, mille § 10 lõike 1 kohaselt toimub riigiasutuse ja kohaliku omavalitsuse asutuse asjaajamine</p>	Arvestatud.	<p>Eksami sooritamise korda eelnõu kohaselt põhimõtteliselt ei muudeta. Selguse huvides sätestatakse RelvS-is sõnaselgelt, et relvaeksam sooritatakse eesti keeles, kuid vajadusel (nt välismaalased) on võimalik eksam sooritada tõlgi abil.</p>

<p>eesti keeles“. Samasugusele seisukohale on viidatud ka seletuskirja punkti 2, seaduse eesmärk all, leheküljel 3, kus on sedastatud, et „[r]elvaloa eksami võõrkeeles läbiviimine ei ole kooskõlas keeleseadusega /.../“.</p> <p>Keeleseaduse § 10 lg 1 esimene lause sätestab, et riigiasutuse ja kohaliku omavalitsuse asutuse asjaajamine toimub eesti keeles. Meie hinnangul on riigiasutuse asjaajamiskeele regulatsioon sätestatud eelkõike kodaniku kaitseks, et tal oleks igal juhul õigus saada teavet eesti keeles. Samas tuleneb keeleseaduse § 12 lg-st 1, et võõrkeelse avalduse või muu dokumendiesitamisel on üksnes õigus, mitte kohustus nõuda dokumendi esitajalt selle tõlget eesti keelde ning sama sätte lõike 3 kolmas lause võimaldab kokkuleppel võõrkeelsele dokumendile vastata võõrkeeles. Seega ei tulene keeleseadusest piirangut, mis keelaks riigiasutusega või riigiasutusel suhelda muus keeles, kui see toimub mõlema poole kokkuleppel.</p> <p>Teatud juhtudel ongi riigiasutuses asjaajamiskeelena kasutusel teised keeled. Näiteks toimub maksukorralduse seaduse § 47 lg 1 kohaselt maksuhalduri ja maksukohustuslase vaheline suhtlemine eesti keeles, kui nad ei ole kokku leppinud teisiti. Ka Majandus- ja kommunikatsiooniministri 21.06.2011 määruse nr 50 Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele § 3 lg-st 5 tuleneb, et teooria-ja sõidueksam</p>		
---	--	--

<p>võetakse üldjuhul vastu eesti keeles. Teooria-ja sõidueksami võib vastu võtta Maanteeameti ja eksamineeritava vahelisel kokkuleppel ka võõrkeeles, kasutades vajadusel juhtimisõiguse taotleja kulul Maanteeameti aktsepteeritud ning erapooletut tõlki.</p> <p>Eeltoodust tulenevalt oleme seisukohal, et ebaõige on märkida, nagu selline regulatsioon –eksami läbiviimine võõrkeeles –oleks vastuolus keeleseadusega. Palume vastavad viited seletuskirja lehekülgedelt 3 ja 10 eemaldada.</p>		
<p>Lisaks leiame, et sõltumata relvaseaduse paragrahvi 35 lõige 5¹ kehtetuks tunnistamisest tuleks rakendusaktis –Soetamisloa ja relvaloa taotlemise eksami, relva käsitsemise ja laskeoskuse eksami läbiviimise ning soetamisloa ja relvaloa andmise kord –säilitada võimalus võtta eksam vastu eksamikomisjoni esimehe ja eksamineeritava kokkuleppel ka võõrkeeles, kasutades vajaduse korral eksamile registreerinud isiku kulul eksamikomisjoni aktsepteeritud ning erapooletut tõlki.</p> <p>Selliselt oleks välistatud võimalus, et isik saaks nõuda eksami sooritamist oma emakeeles. Samas nähtuvalt kooskõlastuskirja punktist 4 ei oleks sarnane regulatsioon ainulaadne. Märkimisväärse hulga Eesti elanikkonnast moodustavad vene rahvusest isikud, kelle emakeeleks ei ole eesti keel. Samuti nähtub seletuskirjast, et 10-15% tsiviil-ja teenistusrelvade registrisse esmregistreeritud isikute kodakondsus on muu kui Eesti. Antud isikute teadmiste paremaks kontrollimiseks on</p>	Arvestatud.	

<p>efektiivsema viisi eksami sooritamine peale eesti keele ka mõnes muus rahvusvaheliselt enamlevinud keeles nagu inglise või vene keel. Siinkohal on asjakohane viidata ka, et Justiitsministeeriumi Riigi Teataja talitus korraldab Eesti seaduste tõlkimist võõrkeelde (eelkõige inglise keelde) ja tõlgete avaldamist Riigi Teatajas. Seega on vähemalt inglise keeles tagatud Eestis kehtivate õigusaktide tundmine, sh on käesoleval ajal relvaseaduse inglisekeelne tõlge Riigi Teatajas kättesaadav.</p>		
<p>Eelnõu § 1 punkti 42 kohaselt täiendatakse relvaseadust muuhulgas paragrahvi 60⁴ lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:</p> <p>„(4) Eriluba muudetakse või pikendatakse vastavalt taotleja avaldusele, kui taotlus on esitatud enne eriloa kehtivusaja lõppu. Eriloo pikendamisel arvestatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud eriloo kehtivuse tähtaega.</p> <p>(5) Politsei-ja Piirivalveamet keeldub eriloo pikendamisest, kui:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) eriloo taotlemisel esitatud andmed on muutunud; 2) relva, selle olulise osa või laskemoona sissevedu on keelatud rahvusvahelise sanktsiooni tõttu; 3) on kahtlus, et relva, selle olulise osa või laskemoona sissevedu või ajutine väljavedu kahjustab Eesti Vabariigi julgeolekut.“. <p>Oleme seisukohal, et eriloo muutmise ja pikendamise regulatsioon on ebavajalik. Nähtuvalt eriloo pikendamise regulatsioonist aga eelduslikult ka</p> 	Arvestatud.	

	<p>eriloo muutmise korral, on vajalik vaadata läbi samad dokumendid, mis on vajalikud eriloo taotlemiseks. Oluline on märkida, et nii pikendamise kui ka eriloo andmisest keeldumise alused on vastavalt eelnõu § 60⁴lõikele 5 ja § 60³ lõikele 1 identsed ning kuigi pikendamise korral ei ole sätestatud eelnõu § 60³lõikes 2 toodud kaalutusõigus, tuleks seda analoogia korras pikendamise korral igal juhul kohaldada. Sisuliselt on tegemist eriloo taotlemisega eelnõu § 60¹mõistes. Seega puudub vajadus koormata seadust regulatsiooniga, millist funktsiooni saab täita eriloo taotlemine.</p> <p>Lisaks ei nähtu ei kehtivast ega antud eelnõuga muudetavast riigilõivuseadusest eraldi eriloo muutmise ega pikendamise menetlust. Veelgi enam, kehtiva riigilõivuseaduse § 256 muudatusega, mis jõustus 01.04.2015, kehtestati relvade Eestisse sisseveo ja Eestist väljaveo eriloo väljastamise riigilõivu uueks määraks 30 eurot iga relva kohta. Antud muudatuse üheks eesmärgiks oli, et juriidilistel isikutel ei oleks survet tuua suuremat partiid relvi. Seega olukorras, kus võimaldatakse eriloo taotlust muuta, võib muutmine hõlmata ka täiendava relva lisamist taotlusse, millise sissetoomine oleks sellisel juhul riigilõivu vaba. Sellest tulenevalt võib eriloo muutmise võimaldamine viia ebasoovitava tagajärjeni.</p>		
7.	<p>Juhul, kui meie kooskõlastuskirja punktis 6 toodud ettepanekuga ei arvestata ning eelnõusse jääb sisse eriloo muutmise ja pikendamise regulatsioon, teeme ettepaneku sõnastada ümber eelnõu</p>	Arvestatud.	

	<p>§ 1 punktis 42 toodud paragrahvi 60⁴ lõike 4 teine lause ning täpsustada eriloa muutmise regulatsiooni.</p> <p>Oleme seisukohal, et paragrahvi 60⁴ lõike 4 teise lause sõnastus on ebakorrektne ega täida oma eesmärki. Seletuskirja kohaselt arvestatakse eriloa pikendamisel RelvS-i § 60⁴ lõikes 1 sätestatud eriloa kehtivuse tähtaega ehk pikendamise korral ei saa nii olemasoleva eriloa kui ka sellele antava pikenduse kestus olla pikem kui 24 kuud. Seletuskirja toodud eesmärgi saavutamiseks peaks antud lause sõnastus olema järgmine: „Eriloa pikendamisel ei või eriloa kogu kehtivuse tähtaeg ületada käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaega“. Selliselt oleks keeld pikema kui 24 kuuse kehtivusaja andmiseks <i>de iure</i> sätestatud.</p> <p>Eriloa muutmise osas palume lisada, millist muudatust eriloa muutmisenä ei käsitleta. Meie hinnangul ei saa eriloa muutmiseks pidada seda, kui muutmise tulemusena tekkib taotlejal õigus tuua sisse rohkem relvi kui esialgse eriloa kohaselt võimalikuks peeti.</p>		
8.	<p>Eelnõu § 3 punkti 2 kohaselt muudetakse riigilõivuseaduse paragrahvi 265 ja sõnastatakse järgmiselt:</p> <p>„§ 265. Relvade, tulirelva oluliste osade ja laskemoona Eestisse sisseveo ja Eestist väljaveo eriloa väljastamine</p> <p>(1) Eriloa väljastamise eest tulirelva või gaasirelva Eestisse sisseveoks või Eestist väljaveoks tasutakse riigilõivu 30 eurot iga relva kohta.</p> <p>(2) Eriloa väljastamise eest tulirelva oluliste osade ja</p>	Arvestatud.	

<p>laskemoona Eestisse sisseveoks tasutakse riigilõivu 30 eurot.“.</p> <p>Juhul, kui meie kooskõlastuskirja punktides 6 ega 7 toodud ettepanekuga ei arvestata ning eriloa muutmise tulemusena võib isikul tekkida õigus tuua sisse rohkem relvi, kui esialgne eriluba võimaldas, palume sätestada regulatsioon, mis kohustaks sellise muudatuse tegemisel taotlejat tasuma iga täiendava relva kohta riigilõivu 30 eurot. Lisaks tuleb arvestada asjaoluga, et kuivõrd eelnõu tulemusena lisandub võimalus eriluba muuta ja pikendada ning pikendamise ja eelduslikult ka muutmise otsustamisega kaasneb eriloa väljastamisega samataoline töömaht, teeme ettepaneku täiendada antud sätte lõiget 1 lausega: „Eeltoodud eriloa muutmisel või pikendamisel tasutakse riigilõiv 30 eurot, välja arvatud, kui sisse-või väljaveetavate relvade arv suureneb, millisel juhul tasutakse riigilõivu relvade arvu suurenemise järgi 30 eurot iga relva kohta.“. Riigilõivuseaduse paragrahvi 265 lõiget 2 palume eeltoodust tulenevalt täiendada sõna „väljastamise“ järel sõnadega „,“ muutmise ja pikendamise“.</p> <p>Kui arvestatakse meie kooskõlastuskirja punktis 7 toodud ettepanekuga, palume muutmise ja pikendamise taotluse läbivaatamise töomahu tõttu täiendada antud sätte lõiget 1 lausega „Eeltoodud eriloa muutmisel või pikendamisel tasutakse riigilõiv 30 eurot.“ ning lõiget 2 sõna „väljastamise“ järel sõnadega „,“ muutmise ja pikendamise“.</p>		
---	--	--

9.	<p>Eelnõuga ei muudeta relvaseaduses sätestatud relvaloa tervisekontrolli nõudeid. Meie hinnangul vajavad need aga täiendamist, sest kehtiv regulatsioon sätestab relvaseaduse § 36 lg 1 punktides 1-3 nimetatud tervisehäirete tuvastamise osas üksnes formaaljuriidilise dokumendi, s.o tervisetõendi olemasolu, kontrolli.</p> <p>Relvaseaduse § 35¹ lg 1 sätestab, et soetamisloa ja relvaloa taotleja peab läbima tervisekontrolli, mille eesmärk on teha kindlaks tal relvaseaduse § 36 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud tervisehäirete, s.o narkootiliste ja psühhotroopsete ainete kasutamisest tingitud psüühika- või käitumishäire, raskekujulise psüühikahäire ning füüsilise puude, mis takistab tema poolt taotletava relva õiget käsitlemist, puudumine. Viidatud sätte lõike 2 kohaselt tervisekontrolli korraldab ja tervisetõendi väljastab perearst, kaasates eriarste. Vabariigi Valitsuse 21.06.2007 määruse nr 179 Soetamisloa ja relvaloa taotleja tervisekontrolli kord, loa andmist välistavate tervisehäirete loetelu ning tervisetõendi sisu ja vormi nõuded (edaspidi määrus nr 179) §-st 3 tulenevalt on tervisekontrolli tegijaks perearst, kaasates psühhiaatri ja vajadusel teised eriarstid. Seega peaks relvaloa saamiseks olema vastav luba psühhiaatrilt.</p> <p>Relvaseaduse § 34 lg-st 1 tuleneb, et Politsei- ja Piirivalveamet väljastab relvaloa ametniku suulise otsuse alusel isikule, kes on Politsei- ja Piirivalveametile esitanud relvaseaduse § 35 lõikes 2 sätestatud dokumendid (p 1);</p>	Mittearvestatud.	<p>Siseministeeriumi hinnangul on tervisetõendi regulatsioon RelvS-is piisav. Viidatud probleem ei ole lahendatav seaduse muutmise teel, pigem on tegemist perearstide tegevuse üle kontrolli tõhustamise küsimusega. See, kas perearst kaasab psühhiaatri või kas psühhiaatri esitatud hinnang isiku tervises seisundile on objektiivne, ei ole politseiametnike hinnata. Juhul, kui relvaluba väljastaval ametnikul tekib kahtlus isiku tervisliku seisundi osas, on võimalik isik täiendavalt tervisekontrolli suunata.</p> <p>Siseministeerium on nõus analüüsima tervisetõenditega seonduvat RelvS-i uue tervikteksti väljatöötamisel.</p>
----	---	------------------	---

	<p>kelle suhtes ei ole tuvastatud relvaseaduse § 36 lõikes 1 ja lõikes 4 sätestatud relvaloa andmist välistavaid asjaolusid (p 2) ning kes on sooritanud relvaseaduse § 35 lõikes 5 sätestatud eksami (p 3). Samas on teada mitmeid olukordi, kus tervisetõendi vastavus relvaseaduse § 35¹ lg-le 2 ja määruses nr 179 sätestatule, s.o muuhulgas psühhiaatri kaasatust selle väljastamisel, ei kontrollita.</p> <p>Eeltoodust tulenevalt oleme seisukohal, et soetamisloa ja relvaloa taotleja tervisekontrolli korda ning tervisetõendi vastavuse kontrolli tuleb relvaseaduses täpsustada selliselt, et esiteks igakordselt oleks tervisetõendi väljastamisel perearstil kohustus kaasata psühhiaater ja psühhiaatri kaasatus nähtuks ka tervisetõendilt ning teiseks relvaloa väljastamisel oleks Politsei- ja Piirivalveameti ametnikul kohustus kontrollida tervisetõendi vastavust relvaseaduse § 35¹ lg-s 2 ja määruses nr 179 sätestatud väljastamise korra kui ka sisu ja vormi nõuetele.</p>		
	<p>Märkused läbi räägitud Sotsiaalministeeriumi esindajaga (Lily Mals, õigusnõunik, tel 6269 333, lily.mals@sm.ee).</p>		
Välisministeerium			
1.	<p>Eelnõu seletuskirja kohaselt muudetakse eelnõuga mitmeid relvaloaga seonduvaid aspekte, sealhulgas relvaloa taotleja eksami sooritamist eesti keeles. Kehtiva relvaseaduse § 35 lõike 5¹ kohaselt võib isik sooritada eksami oma emakeeles või muus keeles, mida ta valdab. Eksam tõlgitakse eesti keelde ning</p>	Arvestatud.	<p>Eksami sooritamise korda eelnõu kohaselt põhimõtteliselt ei muudeta. Selguse huvides sätestatakse RelvS-is sõnaselgelt, et relvaeksam sooritatakse eesti keeles, kuid vajadusel (nt välismaalased) on võimalik eksam sooritada tõlgi abil.</p>

	<p>eksami tõlkimise kulud kannab eksamit sooritada soovinud isik. Seletuskirja kohaselt on eksami eesmärk kontrollida relvaloa taotleja relva käitlemist reguleerivate õigusaktide tundmist. Kehtiva regulatsiooni probleemideks on seletuskirja kohaselt peamiselt võõrkeelsete eksamiküsimuste koostamine, tõlgi abil eksamiküsimuste vastuste kontrollimise võimatus ning vajadus, et eksamit sooritav isik mõistaks politseiametniku käsklusi. Samuti kaasneb seletuskirja kohaselt võõrkeelsete eksamitega Politsei- ja Piirivalveametile lisakulu ja täiendav halduskoormus. Eeltoodud põhjendustel tunnistatakse eelnõuga relvaseaduse § 35 lõike 5¹ kehtetuks. Välisministeeriumi hinnangul on tegemist muudatusega, millega kaasneb oluline mõju relvaloa taotlejale, kuid millele pole tehtud piisavat mõjude analüüsi ega kaalutud võimalikke alternatiive. Ilma analüüsi ja võrdluseta võib sellist muudatust ja eksami eesti keeles sooritamise nõuet pidada ebaoproportsionaalseks. Samuti jääb ebaselgeks muudatuse eesmärk meetmeks PPA halduskoormuse vähendamisel.</p>		
2.	<p>Eelnõu üheks eesmärgiks on reguleerida ka täpsemalt relva, selle olulise osa ja laskemoona kolmandast riigist Eestisse sissetoomist, et muuhulgas võtta arvesse ka rahvusvahelisi sanktsioone kehtestavatest õigusaktidest tulenevaid Eesti rahvusvahelisi kohustusi. Selleks lisatakse eelnõu § 1 punktiga 39 relvaseaduse §i 59 uued lõiked 3¹ ja 3², millega sätestatakse relva, selle olulise osa ja laskemoona sisseveo keeld rahvusvahelise</p>	Arvestatud.	

<p>sanktsiooni korral. Samuti nähakse ette võimalus eriloa alusel siiski sissevedu teostada kui rahvusvahelist sanktsiooni kehtestav või rakendav akt lubab teha erandeid. Nimetatud lõiked ei haaku aga Välisministeeriumi hinnangul ülejäänud § 59 regulatsiooniga, mistõttu teeb Välisministeerium ettepaneku kaaluda kõnealuse regulatsiooni kehtestamist eraldi paragrahvina, mis reguleeriks rahvusvahelise sanktsiooniga kehtestatud piiranguid relva, selle olulise osa ja laskemoona sisseveole. Täiendavalt teeb Välisministeerium ettepaneku sõnastada seaduse sätted selliselt, et eriloa taotlus tuleks esitada otse strateegilise kauba komisjonile, mis aitaks lühendada menetluse käiku ning ei koormaks Politsei-ja Piirivalveametit nõ postkasti teenusega.</p> <p>Sellisele kokkuleppele on jõutud ka relvaseaduse muutmise eelnõu ettevalmistuste käigus toimunud Siseministeeriumi ja Välisministeeriumi kohtumistel.</p> <p>Välisministeeriumi hinnangul võiks selguse huvides täiendada ka eelnõu seletuskirja § 1 punkti 39 juures viidetega strateegilise kauba seadusele ja karistusseadustikule, et tuua välja asjaolu, et rahvusvahelistest sanktsioonidest tulenevate nõuete järgimine relvade väljaveo korral on juba reguleeritud strateegilise kauba seaduses ning et uutest sätetest tulenevate nõuete mittejärgimine võib tuua kaasa karistuse vastavalt karistusseadustikus sätestatule.</p> <p>Kuna eelnõu § 1 punktis 39 tehtavast muudatusest tulenevalt</p>		
--	--	--

	<p>hakkab teatud juhtudel relva, selle olulise osa või laskemoona sisseveoks lubasid andma strateegilise kauba komisjon tuleks relvaseaduse § 59 lõike 4 teist lauset enne punkti täiendada sõnadega „, välja arvatud käesoleva seaduse §... sätestatud juhtudel.“, viidates sättele, mis kehtestab strateegilise kauba komisjoni pädevuse teatud sisseveo korral.</p>		
3.	<p>Eelnõu § 1 punktiga 42 täiendatakse relvaseadust taotlusi ja nende menetlust reguleerivate sätetega. Eelnõuga relvaseadusesse lisatav § 60⁴ reguleerib eriloa kehtivust, muutmist, pikendamist, peatamist ja kehtetuks tunnistamist. Välisministeeriumi hinnangul peaks eriloa pikendamisest keeldumise alused olema samad, mis eriloa andmisest keeldumise alused, seega võiks nimetatud paragrahvi lõige 5 viidata tagasi eriloa andmisest keeldumise alustele eelnevas paragrahvis 60³. Välisministeerium teeb veel ka ettepaneku täiendavalt analüüsida eriloa peatamise aluseid, millest mitmed annavad alust pigem eriloa kehtetuks tunnistamiseks kui peatamiseks, nt valeandmete esitamine eriloa taotlemisel. Samuti võiks selguse huvides kaaluda eriloa tagastamisele selle kehtivuse lõppemisel konkreetsema tähtaja seadmist väljendi „viivitamata“ asemel. Nii oleks eriloa omanikel lihtsam seaduskuulekalt toimida. Konkreetsed sõnastusettepanekud on eelnõu koostajale edastatud elektroonselt.</p>	Arvestatud.	
5.	<p>Relvaseaduse muudatustega sarnaseid rahvusvahelisi sanktsioone puudutavaid muudatusi oleks oluline teha ka strateegilise kauba seaduses,</p>	Arvestatud.	

<p>mistõttu teeb Välisministeerium ettepaneku lisada relvaseaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise eelnõusse ka strateegilise kauba seaduse muutmise sätted järgmiselt.</p> <p>§ 4. Strateegilise kauba seaduse muutmine</p> <p>Strateegilise kauba seaduses tehakse järgmised muudatused:</p> <p>1) paragrahvi 5 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: „1) strateegilise kauba vedu ja strateegilise kaubaga seotud teenus või tehing, kui keelu näeb ette rahvusvahelist sanktsiooni kehtestav õigusakt.“;</p> <p>2) paragrahvi 5 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: „(2) Kui rahvusvahelist sanktsiooni kehtestav või rakendav õigusakt lubab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud veo, teenuse või tehingu vaid juhul, kui selleks on väljastatud luba, menetleb loataotlusi strateegilise kauba komisjon.“;</p> <p>3) paragrahvi 6 lõikest 10 jäetakse välja sõnad „kauba veoks ja teenuse osutamiseks“.</p> <p>Eeltoodud muudatused on vajalikud järgmistel põhjustel.</p> <p>Strateegilise kauba seaduse §5 lõike 1 punkti 1 muutmise vajadus on tingitud sellest, et rahvusvahelisi sanktsioone kehtestavad õigusaktid sisaldavad strateegilise kaubaga seotud keelde ja piiranguid, mille rakendamine Eesti seaduste alusel on osutunud keeruliseks, kuna neid ei osatud seaduse</p>		
---	--	--

<p>kehtestamisel ette näha. Ühe näitena võib siinkohal mainida erinevaid piiranguid strateegilise kauba impordile. Kehtiva strateegilise kauba seaduse paragrahvi 5 lõike 1 punkt 1 on praeguses sõnastuses piiratud, sest see katab vaid strateegilise kauba väljaveo, transiidi ning sellega seotud teenuse, jättes oma kohaldumisalast välja nt sisseveo. Rahvusvaheliste sanktsioonide tõhusaks rakendamiseks tuleks kõnealune säte ümber sõnastada nii, et see hõlmaks ka strateegilise kauba sissevedu. Selleks asendatakse senine loetelu üldmõistega „strateegilise kauba vedu“, mis on defineeritud strateegilise kauba seaduse § 3 lõikes 1.</p> <p>Eesti ametiasutused on kohustatud rakendama valdavalt ÜRO või EL poolt kehtestatud rahvusvahelisi sanktsioone, mille täpset sisu on raske ette ennustada ning arvestades sanktsioonide sisu seniseid arenguid/muutusi on mõistlik selle sätte muutmise käigus seda ka laiendada sõnaga „tehing“ nii, et see hõlmaks lisaks veole ja teenusele veel teisi sanktsiooni liike.</p> <p>Samuti arvestab väljapakutud sõnastus asjaolu, et rahvusvahelised sanktsioonid ei pruugi olla kehtestatud rahvusvahelise sanktsiooni seaduses paragrahvis 5 defineeritud „sanktsiooni subjekti“ suhtes. Sanktsioonid võivad kohustada hoopis Euroopa Liidu isikuid, keelates või piirates neil tehingute tegemist isikute, asutuste või üksustega kolmandates riikides.</p> <p>Strateegilise kauba seaduse §5</p>		
--	--	--

<p>lõike 2 muutmise vajadus on tingitud sellest, et rahvusvahelisi sanktsioone kehtestavad õigusaktid kohustavad isikuid pädevalt asutuselt lube taotlema kahte erinevat tüüpi piirangu puhul. Esiteks võivad õigusaktid tegevuse või tehingud keelata, kuid sisaldada erandeid, millega keelatud tegevus pädeva asutuse loal siiski lubatakse. Teiseks võivad õigusaktid välja tuua loetelu tegevustest ja tehingutest, mis ei ole keelatud, kuid mille läbiviimiseks peavad Euroopa Liidu isikud pädevalt asutuselt luba taotlema. Lõike 2 uus sõnastus hõlmab mõlemat tüüpi piiranguid. Samuti näeb muudatus ette viite kustutamist rahvusvahelise sanktsiooni seaduse paragrahvile 10. Viide rahvusvahelisele sanktsiooni seadusele vaid kinnitab seda, et ka rahvusvahelise sanktsiooni seaduse järgi on loamenetluseks pädev asutus strateegilise kauba komisjon, mitte ei sätesta korda loamenetluseks. Teiseks tekitab viide rahvusvahelise sanktsiooni seaduse paragrahvis 10 sätestatud korrale segadust, kuna strateegilise kauba komisjon menetleb loataotlusi rahvusvahelist sanktsiooni kehtestavas õigusaktis (nt EL otsuses), seda rakendavas õigusaktis (nt EL määruses), mõnes muus rahvusvahelises õigusaktis (nt määrus nr 428/2009/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse kord kaheksa kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks¹) või rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas Eesti õigusaktis (nt strateegilise kauba seadus) ettenähtud korra kohaselt.</p>		
--	--	--

	<p>Strateegilise kauba seaduse §6 lõike 10 muudatus on tingitud paragrahvi 5 lõike 2, millele kõnealune säte viitab, muutmisest. Paragrahvi 5 lõige 2 viitab paragrahvi 5 lõikes 1 nimetatud tegevustele ja tehingutele, seega ei ole paragrahvi 6 lõikes 10 vaja uuesti loetleda tegevusi ja tehinguid, mis on loetletud paragrahvi 5 lõikes 1.</p> <p>Eelnõuga tehtavatest muudatustest lähtuvalt tuleks üle vaadata ja analüüsida ka valdkonda puudutavaid karistussätteid, et veenduda nende piisavuses ka tehtavate muudatuste valguses.</p>		
	<p>Märkused läbi räägitud Välisministeeriumi esindajatega (Kati Roostar, Riho Kruuv).</p>		
Riigikohus			
1.	<p>Turvalisuse tagamise eesmärgil soetatud relvade omamise piiramise (RelvS § 29 lg 1 p 2) vajalikkus eelnõus ette nähtud ulatuses on kaheldav. Selgusetuks jääb kasutegur, mida tsiviilrelvade piiramise kaudu üritatakse võrreldes tänase olukorraga saavutada. Vähetõenäoline on, et varastatud ja kaotatud relvade hulgas olid üksnes nende isikute relvad, kelle omandis on turvalisuse tagamise eesmärgil soetatud rohkem kui üks relv. Eelnõu seletuskirjast ei selgu, millistest analüüsides või eelnevast praktikast tulenevalt saab väita, et näiteks kahe relva omamine ohustab riigi julgeolekut sedavõrd enam, et isikute omandiõigust on vaja oluliselt piirata. Palume seetõttu kaaluda RelvS § 29 lg 1 p-s 2 ette nähtava piirangu intensiivsust vähendada. Näiteks nii, et igal</p>	Arvestatud.	Turvalisuse tagamise eesmärgil soetatud relvade omamise piiramisest on eelnõuga loobutud.

	<p>vähemalt 21-aastasel isikul on turvalisuse tagamise eesmärgil õigus omada kuni kahte püstolit või revolvrit. Juhime ka tähelepanu asjaolule, et samaaegselt, kui riik soovib tsiviilkäibes olevate tsiviilrelvade hulka vähendada, üritatakse samas riigikaitse eesmärgil pigem sõjaväerelvade hoidmist isikute eluruumides hoopis soodustada. Nimelt on tavapärane, et Kaitseväe Kaitseväe toetatakse relvade hoidmist ka väljaspool Kaitseväe ruume (liikmete kodudes). Kusjuures Kaitseväe liige võib kodus omada nii sõjaväerelva kui isiklikuks kasutamiseks relvaseaduse alusel soetatud isiklike relvi. Sellises olukorras jääb turvalisuse tagamise eesmärgil soetatavate relvadele seatavad uute piirangute ulatus arusaamatuks, sest üksnes ühte liiki relvade, tsiviilrelvade, omamisele kehtestatavat piirangutega ei ole võimalik eelnõus väljatoodud eesmärgid (vähendada relvade kadumise, ebaseadusliku kasutamise, varastamise ja ebaseaduslikusse relvakaubandusse jõudmise riski) täita.</p>		
2.	<p>Palume kaaluda, kas RelvS § 35 lg 5¹ kehtetuks tunnistamine on hädavajalik või esineb alternatiive päidlikuma eksamikorralduse säilitamiseks. Kui eesmärgiks on võõrkeelsete eksamiküsimuste ettevalmistamisega Politsei- ja Piirivalveametile kaasnevate kulude vähendamine, siis võiks kaaluda ka nende kulude tasumise kohustuse panemist eksamit sooritada soovitud isikule. Sellisel juhul säiliks isikul võimalus sooritada eksam võõrkeeles, kuid kõik tõlkekulud jääksid tema kanda. Seda eriti</p>	Arvestatud.	Eksami sooritamise korda eelnõu kohaselt ei muudeta.

	<p>olukorras, kus isikule on juba välisriigis relvaluba väljastatud ning isikul lasub kohustus sooritada relvaloa väljastamiseks eksam ka Eestis. Ka lasketiirus antavatest korraldustest või politseiametniku käsklustest arusaamine on võimalik tagada paindlikumal viisil. Seda eriti olukorras, kus enamus lasketiirus või mujal antavatest käsklustest on formuleeritud standardses sõnastuses, millest arusaamine ei eelda eesti keele oskamist kõrgtasemel.</p>		
3.	<p>Eelnõu § 1 punktidega 18, 30 ja 31 soovitakse muuta relvaseaduse §-e 36 ja 43 ja sätestada loetelu kuritegudest, mille eest karistamine või mille toimepanemises kahtlustamine või süüdistamine välistab imperatiivselt relvaloa andmise ning annab aluse väljastatud soetamisloa ja relvaloa kehtetuks tunnistamiseks või selle kehtivuse peatamiseks. <u>Palume eelnõu § 1 punktid 18, 30 ja 31 kriitiliselt üle vaadata ja analüüsida põhjalikult kavandatavate piirangute proportsionaalsust.</u> Esitatud kujul on eelnõu vastavus eelnimetatud põhimõttele küsitav, sest haldusorgani kaalumisruum välistatakse normis sätestatud kuritegude puhul olenemata teo raskusest ja mõistetud karistuse pikkusest. On näiteks tõsiselt kaheldav, kas iga karistusseadustikus sätestatud isikuvastase kuriteo puhul on põhjendatud välistada relvaloa andmine või imperatiivselt ette näha relvaloa kehtetuks tunnistamine. Kohtupraktikast ei ole põhjendatud teha järeldust, et näiteks iga tahtliku isikuvastase kuriteo toimepanemine peaks alati päädima kaalutusõigusega relvaloa andmisest keeldumisega.</p>	Mittearvestatud.	<p>Eelnõu koostamisel on analüüsitud Eesti ühiskonna hetkeseisu ja probleemkohti seoses ühiskonna turvalisusega. Paljuski on probleemiks vägivallaga toime pandud elu- ja tervisevastased kuriteod. Probleemideks on levinud lähisuhtevägivald ja iga-aastaselt suurenenud isikuvastased kehalise väärkohtlemise ning vägivallakuriteod. On oodatav, et seadusandja muudab seaduseid ja seab piiranguid vastavalt ühiskonnas valitsevatele oludele. Kuna relv on oma olemuselt agressiivne ja invasiivne (enesekaitse)vahend, siis on otstarbekas keelata relvade käitlemine elu- ja tervise vastu kuriteo toime pannud isikute poolt. Kuna relvaga on võimalik väga lihtsalt inimese elu ja tervist kahjustada, siis on mõistetav, et neid vahendeid ei võimaldata isikutele, kes on elu- ja tervise vastu juba vägivallakuriteo toime pannud. See isik võib tõenäolisemalt toime panna järgmise süüteo ja relvaomanikuna võivad tagajärjed olla seekord juba raskemad.</p> <p>Relvaluba omav isik peaks</p>

	<p>Näiteks oleks muudatuse kohaselt ka KarS § 121 lg 1 järgi kvalifitseeritud kuriteo toimepanemisel (kehaline väärkohtlemine), mille eest on võimalik karistada rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega, relvaloa andmine välistatud ning esineks alus väljastatud soetamisloa või relvaloa kehtetuks tunnistamiseks. Vaba eneseteostuse õiguse piiramise intensiivsus on eelnimetatud kuriteo olemuse, raskuse ja kahjustatud õigushüve kaalukusega võrreldes liiga kõrge ega ole käsitav mõõduka meetmena. Veelgi enam, juba ainuüksi kahtlustatavaks või süüdistatavaks tunnistamine piiraks oluliselt relvaloa taotleja vaba eneseteostuse õigust. RelvS § 36 ja 43 loetelud peavad olema vastavuses toimepandud kuriteo iseloomu ja raskusega. Relvaloa andmisest keeldumisel või väljastatud relvaloa kehtetuks tunnistamisel tuleb arvestada üldjuhul ikkagi kriminaalkorras karistatud isiku ja tema toimepandud kuriteo asjaoludega. Seetõttu võiks seada kaalutusõiguse välistamise sõltuvusse ka isikule määratud karistuse raskusest.</p>		<p>juhinduma põhimõttest, et kui soovib relva abil vabalt ennast teostada, siis tuleb juba relvaluba omandades võtta arvesse, et pannes toime elu- või tervisevastase kuriteo, piiratakse tema eneseteostust. Võttes arvesse praegust ühiskonna olukorda ja kuritegevuse taset on mõistlik seada sellised piirangud.</p> <p>Relvalubasid menetlevatel politseiametnikel ei ole võimalik iga kord adekvaatselt hinnata mahukaid kohtutoimikuid, edasikaebusi ja kohtuotsuseid erinevates kohtuastmetes, mis on relvaloa omaja kohta koostatud. Õigusaktides on sätestatud ja defineerinud elu ja tervisevastased süüteod kuritegudena ning lubadeametnikul tuleb seda aktsepteerida ning lähtuda ühiskonna hetkeseisundist ja huvidest. Seetõttu ei ole otstarbekas kehtestada elu ja tervisevastastele kuritegudele ning relvaloa kehtetuks tunnistamisele kaalutusõigust.</p> <p>Ei ole ka otstarbekas seada relvalubade kehtetuks tunnistamine sõltuvusse kohtupraktikast ehk karistuse suurusest.</p>
4.	<p>Samuti esineb vajadus oluliselt täiendada seletuskirja proportsionaalsuse hindamise osa (eelkõige seletuskirja 12. leheküljel väljendatut), sest praegusel kujul ei ole arusaadav, millistest kriteeriumitest lähtuvalt on osa süütegusid loetud sedavõrd raskeks, et haldusorgani kaalutusruum relvaloa andmisel ja väljastatud soetamisloa või relvaloa kehtetuks tunnistamisel on põhjendatud välistada. Eelnõu seletuskirjas on ulatuslikult</p>	Arvestatud.	<p>Seletuskirja täiendatud.</p> <p>KarS § 241 sätestab karistuse riigisaladuse või salastatud välisteabe avalikustamise eest. On lähtutud asjaolust, et kui isik on antud süüteost eest karistatud, siis kaasneb sellega ka tõenditel põhinev usaldusvääruse kaotus riigi ees, mis välistaks relvaloa või soetusloa saamise. Sel juhul ei ole enam põhjust isiku mitteusaldusvääruses kahelda, kuna see on kohtulikult</p>

	<p>refereeritud Riigikohtu varasemaid seisukohti relvaloa andmisest keeldumist või kehtetuks tunnistamist puudutavates kohtuasjades (eelkõige seletuskirja lk 10-11), kuid meetme mõõdukuse sisulist hindamist seletuskirjast ei nähtu. Eelnõu § 1 punktis 18 esitatud karistusseadustiku paragrahvide loetelu kujunemine pole seetõttu ka mõistlikult arusaadav. Üksnes asjaolust, et hõlmatud paragrahvides on näiteks käsitatud riigivõimu vastu suunatud kuritegusid, ei selgu meetme vastavus mõõdukuse kriteeriumile. Seletuskirja täiendamise vajadust kinnitab ka asjaolu, et peaaegu identsed RelvS § 36 ja § 43 muudatused jäeti eelmise relvaseaduse muutmise seaduse eelnõu (736 SE) menetlemisel Riigikogu õiguskomisjoni ettepanekul eelnõust välja. Õiguskomisjon nimelt ei nõustunud eelnõus välja pakutud füüsilisele isikule soetamisloa ja relvaloa väljaandmist välistavate asjaolude loeteluga. Kuna eelnõu seletuskirjas ei ole piisavalt hinnatud meetme proportsionaalsust võib eelnõu sellisel kujul esitamine Riigikogule raskendada oluliselt ka selle eelnõu menetlemist parlamendis. Varasema eelnõuga võrreldes on RelvS § 36 lg 1 p-i 6 täiendatud lisaviitega KarS §-le 241 ehk esitatud kujul on eelnõu varasemast veelgi piiravam, kuid eelnõu seletuskirja ei ole vastavalt täiendatud.</p>		tõendatud.
5.	<p>Kaheldav on eelnõu seletuskirjas märgitu, et eelnõuga kavandatavate muudatustel puudub oluline mõju, arvestades kasvõi turvalisuse tagamiseks ette nähtud relva omanikule eelnõuga</p>	Arvestatud.	Eelnõu ja seletuskirja muudetud.

<p>laienevat kohustust sooritada relvaloa vahetamisel või kehtivusaja lõppemisel uus tulirelva käsitlemise katse või kohustust võõrandada piirmäär ületavad relvad või anda need üle Politsei- ja Piirivalveametile, samuti relvaloa saamiseks nõutavate tingimuste täiendamisega relvaloa taotlejatele kaasnevat mõju (eelkõige välismaalastele).</p>		
<p>Õiguskantsler</p>		
<p>Mitmete muudatustega – nt füüsilisele isikule lubatavate relvade arvu ja liikide piiramine, relvaeksami keelenõuete karmistamine ja välisriigi relvaloa alusel Eesti relvaloa väljaandmisest loobumine – piiratakse oluliselt PS § 19 lõikest 1 tulenevat üldist eneseteostusvabadust. Samuti tulenevad eelnõust muude põhiõiguste, nt omandivabaduse piirangud.</p> <p>Õiguskantsler ei vastusta põhimõtteliselt kirjeldatud muudatusi ja neist tulenevat suunda. Kuigi relvade omamise, valdamise ja kasutamise õigus on põhiseadusliku eneseteostusvabaduse kaitsealas ja puudutab ka omandipõhiõiguse kaitseala, on seadusandjal nende õiguste piiramise legitiimse eesmärgi valikul ja proportsionaalsuse kaalumisel lai otsustusruum. Kindlasti omavad riivete põhiseaduspärasuse hindamisel tähendust viimastel aastatel rahvusvahelises julgeolekukeskkonnas toimunud muudatused, mis kallutavad vaekaussi relvade tsiviilkäibe ja kättesaadavuse vähendamise suunas.</p> <p>Siiski vajab vähemasti osa</p>	<p>Arvestatud.</p>	<p>Eelnõu ja seletuskirja muudetud. Turvalisuse tagamise eesmärgil soetatud relvade omamise piiramisest on eelnõuga loobutud.</p> <p>Nõustume kriitikaga, et ilma väljatöötamiskavatsuseta ei tohiks ükski seaduseelnõu valitsusse jõuda. Väljatöötamiskavatsuse koostamine võimaldab tekitada avalikku arutelu ja selgitada välja seaduse vajalikkuse. Väljatöötamiskavatsus tähendab positiivsete ja negatiivsete mõjude, sealhulgas sotsiaalsete mõjude, keskkonnamõjude, riigiaparaadile ja eelarvele avalduva mõju hindamist.</p> <p>Eelnõu seletuskirjas on mõjusid analüüsitud. Seletuskirja on tulenevalt kooskõlastamiselt saabunud märkustele ka võimalike kaasnevate mõjude osas täiendatud. Samuti on täiendavalt kaasatud erinevaid huvirühmi.</p> <p>Relvaomanikelt vähemalt elementaarse eesti keele oskuse nõudmine on Siseministeeriumi hinnangul oluline, kuid eelnõu kohaselt on loobutud relvaeksamis sooritamisest üksnes eesti keeles.</p> <p>Relv on oma olemuselt väga agressiivne enesekaitsevahend ja ei ole keelatud omada ning kasutada vähemagressiivsemaid turvalisuse</p>

<p>piirangute proportsionaalsus õiguskantsleri arvates detailsemat hindamist ja põhjendamist vähemalt eelnõu seletuskirjas. Laiemat selgitamist ja põhjendamist tuleb muuhulgas pidada vajalikuks ka põhjusel, et eelnõu väljatöötamise protsess on olnud kiire ning sellele pole eelnenud väljatöötamiskavatsust ega laiemat ühiskondlikku diskussiooni muul kujul. Seetõttu on tõenäoline, et huvigrupid, kelle õigusi eelnõuga riivatakse, tajuvad muudatusi enda suhtes põhjendamatute ja ebaõiglastena (seda eriti füüsilisele isikule lubatud relvade arvu ja liikide kitsendamise küsimuses).</p> <p>Relvaeksami eesti keeles sooritamise nõue (eelnõu § 1 p 16) koostoimes teises riigis välja antud relvaloa tunnustamisest loobumisega (eelnõu § 1 p 7-9) toob sisuliselt kaasa selle, et relva omamine ja valdamine on Eestis tulevikus võimalik üksnes eesti keelt emakeelena või kõrgtasemel valdava isiku jaoks. Lisanduvate nõuete tähendust ei saa seega hinnata üksteisest isoleeritult, vaid nad suurendavad vastastikku riive intensiivsust. Eneseteostusvabadus on igäuheõigus ning isiku vajadus või soov enda, lähedaste ja oma vara turvalisust tagada ei ole seotud tema keelteoskusega või sellega, kas ta viibib Eestis alaliselt või ajutiselt. Tegemist on olulise riivega, mille proportsionaalsust tuleb hoolikalt hinnata ja põhjendada.</p> <p>Teise riigi relvaloa tunnustamisest loobumise eesmärgi kohta ei ole eelnõu seletuskirja asjakohases osas (lk 7) põhjendust esitatud, samuti ei</p>	<p>tagamise, enesekaitse ja varakaitsemeetodeid. Kui välismaalane soovib omandada Eestis relvaluba, peab riik olema veendunud, et isik suudab vähemalt tiirus relva Eesti reeglitele vastavalt käidelda ja saab aru primitiivsetest eksamil ja tiirus antavatest laskekäsklustest. Nende nõuetega oleks garanteeritud ohutus ka teistele isikutele.</p> <p>Teise riigi relvaluba ei saa automaatselt aktsepteerida, kuna puudub kindlus isiku relva käitlemise oskuste ja teadmiste vastavusele Eesti õiguses sätestatule. Samuti puudub mõnel juhul kindel teave relvaloa taotleja tausta kohta ja selle kohta, kas isikul on esinenud välisriigis relvaloa välja andmist välistavad asjaolud. On vaja igal juhul veenduda, kas isik on piisavalt kompetentne relvaga ümber käima ning aru saama ja mõistma käitumisreegleid, mis annaks talle võimaluse Eesti lasketiirusid ohutult kasutada.</p> <p>Et relva omada, peab isiku taust ka vastama nõuetele. Enamuses Euroopa riikides on kehtestatud relvade omamisele ja relvaloa taotlemisele nõue, et isik peab olema selle riigi kodanik või elama seal alalise elamisloa alusel. See piirang on õiguspärane ja proportsionaalne ning vastab tänasele praktikale Euroopas. See on kehtestatud põhjusel, et relva taotleva isiku taust peab olema nõuetele vastav ja mittekodaniku ja elamisloata isiku korral ei saa seda kuidagi garanteerida. Kui aga isik on elamisloa saanud, on oodatav ja nõutav, et isik relva taotledes oskab vähemalt miinimumtasemel riigikeelt ja mõistab relvaeksamil küsitavat.</p>
---	---

<p>ole kaalutud, kas tunnustamisest täieliku loobumise asemel ei leiduks muid alternatiivseid vähemriivavaid vahendeid, millega saavutada sama eesmärk, nt automaatse Eesti relvaloa väljaandmise asemel anda politseile laiem kaalutusruum otsustamiseks, kas teise riigi relvaloa tunnustamine on põhjendatud ja kas isik kujutab endast ohtu riigi julgeolekule vmt.</p> <p>Keelenõude põhjendusena on seletuskirjas (lk 9-10) välja toodud kaks asjaolu: võõrkeeles eksami sooritamisest tulenev halduskoormus politsei jaoks ja vajadus tagada isikute arusaamine politsei eestikeelsetest korraldustest nii relvaeksamil kui ka relva kasutamisel. Halduskoormust puudutavate selgituste puhul jääb ebaselgeks, miks peab igal juhul olema tagatud võõrkeelt valdava PPA ametniku osavõtt eksamist ja võõrkeelsete eksamiküsimuste koostamine PPA poolt, kui eksami korraldamise ja läbiviimisesse võiks igal selle etapil kaasata eksaminandi kulul sõltumatu tõlgi. Teine esile toodud argument on kahtlemata oluline, kuid seondub laiema küsimusega, kuidas tagada eesti keelt küllaldaselt mitte valdavate isikute tegevuse õiguspärasus avalikus ruumis, sest ohud avalikule korrale ei tulene üksnes relvade kasutamisest. Ei nähtu, kas politsei praktikas on esinenud konkreetseid probleeme, mis toetaksid seni kehtinud korra muutmist.</p> <p>Arusaadavalt saab ja peab avalik võim Eestis tegutsema eelkõige eesti keeles. Siiski tekib mitme</p>		<p>Eelnõu § 2 KorS-i muudatuste osas märgime, et eelnõu ja seletuskirja on muudetud ja täiendatud, selgitatud on Kaitseväge ning Kaitseliidu poolt tulirelvade kasutamise eeldusi.</p> <p>Seletuskirjas on selgitatud, et omaduste poolest loetakse küll RelvS-i § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt sõjaväerelvaks ja selle laskemoonaks üksnes eriohtlikkusega tulirelv ja laskemoon. Sõjaväerelvadeks loetakse samas ka muud relvad, mida Kaitsevägi ja Kaitseliit kasutavad teenistusülesannete täitmiseks (sh käsirelvad). RelvS-i § 3 lõike 3 kohaselt kantakse sõjaväerelv ja Kaitseliidu relv Kaitseväge ja Kaitseliidu relvaregistrisse. Sõjaväerelvade ja teenistusrelvade praktiline erisus on seega peamiselt registripõhine ehk relva kuulumus teatud kategooriasse sõltub sellest, millisesse registrisse ta on kantud. Lähtudes registri kannetest võib öelda, et Kaitsevägi ja Kaitseliit kasutavad üldiselt Politsei- ja Piirivalveametiga sama tüüpi relvastust, ka eriohtlikkusega relvi. Arvestades, et eriohtlikkusega relvade kasutamine on lubatud ka Politsei- ja Piirivalveametile, siis detailsete piirangute seadmine sõjaväerelvadele ei ole põhjendatud. Sõltuvalt konkreetsest ülesandest, millele Kaitseväge või Kaitseliitu kaasatakse, saab kaasaja vastavas korralduses vajadusel täpsustada konkreetset relvatüübid, mida kaasatav asutus kasutada võib.</p>
--	--	--

<p>normi koosmõjus käesoleval juhul olukord, kus igati õiguskuulekalt isikult võetakse üksnes tema keeleoskust või välismaalase staatust arvestades igasugune võimalus enda turvalisuse tagamiseks relva omada. Võib pidada küsitavaks, kas sellise riive proportsionaalsuse põhjendamiseks piisab üksnes praegu eelnõus esitatud argumentidest.</p> <p>Lisaks üldisele kinnitusele, et eelnõu on Euroopa Liidu õigusega kooskõlas, võiks seletuskirjast nähtuda ka mõnevõrra täpsem analüüs selle kohta, et kavandatavad muudatused ei kujuta endast Eesti kodanikeks mitte olevate või eesti keelt mitte valdavate Euroopa Liidu kodanike alusetut diskrimineerimist Euroopa Liidu õiguse mõttes ning on täielikult kooskõlas relvade omandamist ja valdamist reguleerivate Euroopa Liidus õiguse aktidega, eelkõige nõukogu direktiiviga 91/477/EMÜ relvade omandamise ja valduse kontrolli kohta.</p> <p>Eelnõu § 2 punktidega 1 ja 2 plaanitakse korrakaitseaduses läbivalt asendada mõiste „teenistusrelv“ mõistega „relv“. See on seletuskirja kohaselt vajalik eelkõige selleks, et luua õigusselgus korrakaitseüleande täitmisele kaasatud Kaitseväge või Kaitseliidu üksuste relvakasutusõiguse osas. Viimased kasutavad nii oma põhiülesannete täitmisel kui ka korrakaitse tegevuses sõjaväerelvi. Õigusselguse tagamine vahetu sunni lubatavuse küsimuses kaitseväelaste või</p>		
---	--	--

	<p>kaitseliitlaste poolt on äärmiselt oluline ning sõjaväerelvade kasutamine korrakaitseülesande täitmisele kaasamisel ei peaks olema välistatud. Siiski vajab see küsimus õiguskantsleri arvates terviklikumat läbitöötamist. Andes korrakaitseülesande täitmisele kaasamisel selge võimaluse sõjaväerelvi kasutada, tuleb sellele seada ka vajalikud piirid. Osa sõjaväerelvadest on oluliselt suurema tulejõuga või muul viisil ohtlikumad kui korrakaitseorganite teenistusrelvad. Erinevalt sõjalisest tegevusest on korrakaitse ülemäärase jõu kasutamise vältimine eriti oluline. Kaitseväge või Kaitseliidu kaasamine politsei või muu korrakaitseorgani abijõuna ei saa tähendada, et nende poolt kohaldatud sund võiks olla intensiivsem kui organitel, keda nad abistavad. Seetõttu peaks seadus ka täpsemalt määratlema, milliseid sõjaväerelvi saab korrakaitseorganitel kasutada ning vajadusel nägema ette muud erisused.</p>		
Eesti Practical Laskmise Ühing			
1.	<p><u>Eelnõu § 1 punkt 6</u></p> <p><i>“2) vähemalt 21-aastane isik – kõiki käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud relvi samadel otstarvetel ja ühte püstolit või revolvrit turvalisuse tagamiseks.”;</i></p> <p>EPLÜ hinnangul ei ole käesoleva piirangu rakendamine sellisel moel mõistlik ega proportsionaalne. Me nõustume sellega, et 19 relva omamine enese ja vara kaitseks on ebaotstarbekas, kuid kavandatava seadusemuudatuse mõju on oluliselt suurem ja kasu ühtlasi</p>	Arvestatud.	Turvalisuse tagamise eesmärgil soetatud relvade omamise piiramisest sellisel kujul on eelnõuga loobutud. Esitatud ettepanekuid analüüsib Siseministeerium täiendavalt ja vajadusel võtab arvesse järgmise eelnõu koostamise raames.

<p>väiksem, kui analüüs seda välja toob.</p> <p>Kahjuks ei too tabelis toodud andmed eraldi välja enese ja vara kaitseks registreeritud relvi, mis ei ole revolver ja püstol. Kuid isegi kasutades olemasolevaid andmeid on nn. "üleliigsete" relvade arv 6510, mida muudatuse rakendamisel on tõenäoliselt võimatu võõrandada, kuna puuduvad huvilised, kellele neid võõrandada.</p> <p>Ilmselt suur osa nendest 2645 inimesest ei ole nõus oma relva(de)st ka niisama lihtsalt loobuma ning üritavad saada mõne jahi- või laskespordiorganisatsiooni liikmeks ilma tegeliku eesmärgita jahti pidada või laskespordiga tegeleda.</p> <p>EPLÜ võistlustel kasutatakse kõiki relvaliike, seega väga suure tõenäosusega on just EPLÜ eelistatuim organisatsioon, kelle poole enamik neist inimestest pöördub. Et piisavalt tõhusalt olukorda kontrollida, oleme tõenäoliselt sunnitud olulisel määral tõstma oma sportlastelt nõutavaid miinimumnorme. Kuna EPLÜ sportlastest on enamus harrastajad, kes tegelevad alaga oma vabal ajal, võivad uued normid paljude tänaste liikmete ja tegelikkuses laskespordile pühendunud inimeste jaoks osutada majanduslikult või ajamahult vastuvõetamatuteks. Mis omakorda mõjub selle ala populaarsusele negatiivselt.</p> <p>Lisaks ülalmainitule näeme me ohtu, et selliseid "laskespordiga tegelemiseks" registreeritud relvi hakatakse erinevalt deklareeritud</p>		
---	--	--

<p>eesmärgist siiski kandma ka enesekaitseks, mis võib mõne kahetsusväärse intsidendi puhul tuua meie spordialale kaasa väga negatiivse maine ja/või tagajärje ja seeläbi kahjustada ülejäänud seadusekuulekate sportlaste huve.</p> <p>Paljud meie sportlastest on igapäevaelus politseiametnikud, kaitseväelased, kaitsepolitseinikud ning isikud, kes omavad enese ja vara kaitseks ühte või enamat relva ning kannavad neid regulaarselt. Olgugi, et riigikaitse ja turvalisuse tagamine ning sellega seonduv ei ole otseselt meie organisatsiooni tegevusega seotud, vahendame nende kui oma liikmete arvamust.</p> <p>Nende isikute seisukoht on, et üle ühe relva ning muude relvade, kui revolver ja püstol, omamine enese ja vara kaitseks on vastupidiselt seletuskirjas väidetule igati õigustatud ja seda järgmistel põhjustel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Erinevad ilmastikuolud ja sobiva relva valik – Kuna vastavalt seadusele tuleb relva kanda varjatult, siis sobivad erinevatesse ilmastikuoludesse ja erineva riietuse juurde ka erinevad relvad. Samuti on väga oluline meele pidada, et relva oleks võimalik vajadusel riie alt ka ohutult kätte saada. Nii sobibki täismõõdus- või kompaktpüstol paksemate riietega talvisel ajal ja subkompaktpüstol või taskurevolver suvisel ajal kergemate riietega. 		
--	--	--

	<p>2. Hajaasustusega piirkondades elades on sileraudne püss kindlasti revolvrüst või püstolist ohutum ja otstarbekam vahend nii metslooma (nt. marutaudis rebase) tõrjumiseks, kui ka tõhus (heidutus)vahend võimalike halbade kavatsustega isikute vastu. Sama isik võib omada teise relvana ka käsitulirelva, mida saab kanda.</p> <p>3. Nagu kinnitati ka Siseministeeriumi korraldatud ümarlauas, kus arutati Euroopa Liidu tulirelvade direktiivi muutmissetepanekut, kasutavad osad kaitsepolitseid Kaitsepolitsei harjutustel isiklikku relva, mida nad hoiavad tsiviilregistris, kuna Kaitsepolitsei registris oleva relva kasutamine nõuab igakordseid kooskõlastusi, mida on väga keeruline saada ja seetõttu on praktiliselt võimatu oma relvaga käia võistlustel ja harjutamas. Ning sugugi mitte kõik sellised kaitsepolitseid ei ole laskesportlased. Eriti kummaline on, et olukorras, kus Kaitsepolitsei on kaitseministri määrusega just soodustanud</p>		
--	---	--	--

	<p>tsiviilregistris olevate relvade kasutamist Kaitseliidu väljaõppes, püüab Siseministeerium neidsamu relvi keelata (https://www.riigiteataja.ee/akt/127102015006)!</p> <p>Lisaks on meie hinnangul eelnõu põhjendustes ka vastuolu iseendaga. Seletuskirja peatükk 2-s „Seaduse eesmärk“ olev lõik (lk. 4 lõik 3), mis käsitleb enese ja vara kaitseks omatavate relvade liigi ja arvu piiramist põhjendab piirangu kehtestamist vajaduspõhise lubamisega: „<i>Arvestades, et tulirelv on ohtlik, tuleks nende omamist ja valdamist piirata ning võimaldada nende omamine üksnes vajaduspõhiselt</i>“</p> <p>Samas mõni lõik edasi (lk. 4 lõik 5) loobutakse vajaduse põhjendamisest protsessi lihtsustamise ettekäändel „<i>Eelnõu kohaselt loobutakse RelvS-is turvalisuse tagamise otstarbel relvaloa taotlemisel relva vajalikkuse põhjendamise nõudest.</i>”</p> <p>Kindlasti oleks õiglane hinnata seadusemuudatuse mõju tegeliku sihtgrupi suhtes, keda käesolev punkt mõjutaks, ehk isikuid, kes omavad relva ainult enese ja vara kaitseks. Vastavalt analüüsis olevale tabelile tuleb selleks isikute arvuks 12492 ja neist omakorda mõjutab muudatus 2645-t isikut, mis teeb mõju ulatuseks üle 20%.</p> <p>Seega mõjutatud osa sihtrühmast ei ole kaugeltki väike, nagu seda väidab seletuskirja peatükk 3 “Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs.” (lk. 7 lõik 4): „<i>Arvestades seda, et Eestis on kokku ligikaudu 28</i></p>		
--	--	--	--

<p><i>000 relvaomanikku, mõjutab muudatus väikest osa sihtrühmast.,</i></p> <p>Samas hindab eelnõu seletuskirja peatükk 6 „Seaduse mõjud“ (lk.33 lõik 7) mõjutatud sihtrühma keskmiseks: <i>„Muudatus mõjutab ligikaudu 2600 isikut, mis on relvaomanike koguarvust ligikaudu 10%. Seega on mõjutatud sihtrühma suurus keskmine „.</i></p> <p>Vigane on analüüsis ka statistika kasutamine - koos välja toodud väljavõttega tsiviilrelvade registrist on öeldud, et 3 ja enama relva omanikke on 465 (lk. 6 lõik 3): <i>„Näiteks kolme ja enama relva omanikke on 1. oktoobri 2015. a seisuga 465, sh ühel neist relvaomanikest on 19 relva, mille otstarbena on nimetatud turvalisuse tagamine.“</i> Tabelit põhjalikult vaadates (read kus on 3;4;5;6;7;8;12;16;19 relva) ei viita numbrid sellele, et väiksema relvakogusega inimeste arv sisaldaks endas suuremat. Seda kinnitab ka analüüsis mainitud 2645 mõjutatud relvaomanikku.</p> <p>Järelikult on tegelikult isikute arvuks, kellel on 3 ja enam relva - 730 ning 4 ja enam relva - 265. Ning kui muudatuse ajendiks on üksainus isik, kellel on 19 relva, tundub ülekohtune, et tagajärjed mõjutavad üle kahe ja poole tuhande inimese.</p> <p><u>Meie ettepanek antud paragrahvi punkti osas on mitte muuta hetkel kehtivat korda</u> ning selle asemel tegeleda järelevalvega, ehk pistelised kontrollid ja relvaloa pikendamisel veendumine, et relvad on omanikul jätkuvalt alles</p>		
---	--	--

	<p>ja hoiutingimused on nõuetele vastavad.</p> <p>Hetkel ei ole ühe tulirelva puhul relvakapp üldse nõutud ja meie hinnangul on sissetungi puhul sellise üksiku relva vargus oluliselt lihtsam kui relvakapis oleva mitme relva vargus. Varguste tõkestamiseks võib koos ühe isiku valduses olevate relvade arvu kasvuga lisada relvakapi nõudele veel näiteks kohustuse paigaldada tehniline valve ja sõlmida leping turvafirmaga.</p> <p>Isikule lubatud relvade arvu piiramine ei aita ka mitte kuidagi seletuses välja toodud relvade kadumiste/kaotamiste vastu (välja toodud 626 relva viimase 5 aastaga). On täiesti arusaamatu, kuidas on kaotatud relvade arv seotud rohkem kui ühe enese ja vara kaitseks ettenähtud relvaga, kuna kaotada saab sama hästi ka ainsat olemasolevat relva.</p> <p>Kokkuvõttes me ei näe, et mitme relva omamine oleks mingitki moodi ohtlikum kui ühe relva omamine, eeldades, et ei tehta allahindlusi relvaloa väljastamisprotseduurides, hoiutingimustes ja järelevalves. Pigem pooldame me siinkohas hoiutingimuste karmistamist nõudes relvakappi juba alates esimesest tulirelvast, nagu seda Relvaseadus varasemalt ette nägi.</p>		
2.	<p><u>Eelnõu § 1 punkt 33</u></p> <p><i>„5) kuni 1000 padrunit ühe sporditulirelva kohta, kuid kõige rohkem 3000 padrunit isiku omandis või valduses olevate sporditulirelvade kohta;“</i></p> <p><u>EPLÜ ei ole nõus kehtestatava laskemoona koguse piiramisega</u></p>	Osaliselt arvestatud.	Siseministerium, analüüsid padrunikoguse hoidmise vajadust nii relvaomaniku kui üldise turvalisuse aspektist, on seisukohal, et ei ole mõistlik kodus või mujal hoiukohas hoida korraga suurt kogust laskemoona. Seetõttu on vajalikku padrunite kogust täiendavalt analüüsitud ning

<p><u>3000 padrunile kõikide sporditulirelvade kohta.</u></p> <p>Padrunite suures koguses soetamise ja ostmise põhilisi põhjuseid on 2, need on hind ja saadavus.</p> <p>Padruni tükihind on sportlasele märkimisväärselt soodsam kui osta korraga nt. 1 000 või 5 000 ühikut. Samuti on oluline, et sportlasel oleks olemas minimaalne padrunitagavara. Eesti kaupmeeste padrunitarned on ebaregulaarsed (ilmselt on põhjuseks Eesti turu väiksus) ja kahjuks esineb tihti olukord, kus kõigil turul tegutsevatel kaupmeestel on otsa lõppenud mõne konkreetse kaliibri laskemoon. Korduvalt on seda ette tulnud suveperioodil, mil on kõige aktiivsem laskevõistluste hooaeg.</p> <p>Lisaks ülalmainitule omavad paljud laskesportlased ka mitut erinevat laskemoona kasutatavat relva (nt. 2 erineva kaliibriga püstolit, sileraudne- ja vintpüss), mis eelnõu järgi teeks lubatavaks koguseks alla 1000 padruni kaliibri kohta.</p> <p>Ekslik ja asjatundmatu on ka väide, et sellist kogust ei ole võimalik mõistliku aja jooksul treeningul või võistlusel ära kasutada. Suurema võistluse minimaalne vajalik laskude arv on tihti 500 ja rohkem ning reaalselt laskemoona kulu tuleks sellisel juhul arvestada koefitsendiga 1,5-2, samuti kulub tavapärasel treeningul korraga keskmiselt paarsada padrunit.</p> <p>Võttes arvestuse aluseks keskmise huviga sportlase, kes</p>		<p>piiranguks on seatud 1000 padrunit ühe sporditulirelva kohta, kuid kõige rohkem 5000 padrunit, erinevalt kehtivast korrast, kus võib hoida laskemoona praktiliselt piiramatult.</p> <p>Meile teadaolevalt ei ole selliseid laskesportlasi, kes korraga väga suures koguses padroneid kulutaks palju. Laskesportlaselt, kes aktiivselt oma spordialaga tegeleb on ilmselt tihedad sidemed lasketiiruga, kus ta trennib. Sellest lähtuvalt on kindlasti võimalik, et laskemoona hoiustatakse pigem lasketiirus mitte isiku elukohas või mujal.</p> <p>Siseministeriumi hinnangul on 1000 padrunit sporditulirelva kohta piisavalt suur kogus ning on eeldatav, et isikul, kes tegeleb laskesportiga ei ole väga palju erinevaid kaliibreid relvi, näiteks viis erinevat kaliibrit, mida ta paralleelselt laseb. Sellest lähtudes on tõenäoline, et isikul on ainult paari kaliibrit vaja suures koguses ja ülejäänuid vähe. Siis saab isik hoida üle 1000 padruni ühte kaliibrit, olenevalt mitu erinevat ühe kaliibriga sporditulirelva isikul on – kui kolm, siis näiteks 3000.</p>
--	--	--

	<p>treenib kord nädalas, on tema padrunikulu aastas treeningutele ja võistlustele kuskil 10 000 - 12 000 padrunit. Sportlane, kes tegeleb treeningutega intentsiivselt ja osaleb ka mainekatel välisvõistlustel, võib kulutada aastas isegi kuni 50 000 padrunit.</p> <p><u>EPLÜ ettepanek on käesolevas punktis loobuda hetkel kehtiva regulatsiooni muutmisest.</u></p> <p>Praegune piirang täidab eesmärgi sarnaselt muudatusega soovitud ning on harjumuspärane nii sportlastele kui ka kaupmeestele. Samuti on kehtiva regulatsiooniga kooskõlas olev lubatud padrunite arv piisav nii harrastajatele kui aktiivsetele laskesportlastele.</p>		
Eesti Jahispordi Liit			
1.	<p>Paragrahv 29 lõige 2) ettepanek – vähemalt 21. aastane isik. Kommentaar: paljude spordiorganisatsioonide litsentsi saamiseks on vajalik läbida eelnev õppe- ja võistlusprogramm (praktiliselt teostatav vaid oma relvaga) ning liiga kõrge vanusepiiri seadmisega takistame oluliselt noorsportlaste võimalikku liitumise ja õppeprotsessi.</p> <p>EJSL ettepanek - muuta vanusepiir 18 aasta peale.</p>	Mittearvestatud.	<p>Siseministeerium ei pea mõistlikuks RelvS-i § 29 lõike 1 punkti 2 muutmist ja seni kehtinud vanusepiiri muutmist. Vanusepiiri muutmine vajab täiendavat analüüsimist. Muutes vanusepiiri tuleb muu hulgas analüüsida seda, kas ja kuidas võiks mõjutada ühiskonna turvalisust see kui veel keskkoolis õppivatele noortele tekib võimalus omandada püstolit või revolvrit.</p> <p>Sporditulirelva ja jahitulirelva on võimalik soetada, omada ja vallata vähemalt 18- aastaselt. Leiame, et kuna spordiorganisatsioonidel on võimalik omada ja õpilastele kasutada anda tulirelvi, siis ei ole ettepanekus toodu piisavalt kaalukas argument kehtiva korra muutmiseks.</p>
2.	Paragrahv 36 lõige 7) ettepanek -	Arvestatud	Eelnõus algselt sätestatud

	<p>toodud sisse võimalus ka piirata ning isegi väheolulise rikkumise eest. Sellise väheolulise rikkumise eest mitmekordne karistamine ei ole proportsionaalne ning taoline mitmekordne karistamine – väärteo karistus ning sportlaskarjääri rikkumine on lausa ülekohtused. Väheolulised rikkumised ei ole reeglina tahtlikud ning piisaks väärteo karistusest ning äärmisel vajadusel täiendavast kaalutusõigusest, mis on paragrahv 36 puhul välistatud.</p> <p>EJSL ettepanek - jätta seadusest välja võimalus karistada väheolulise rikkumise eest või anda vastavale ametnikule kaalutusõigus</p>	osaliselt.	<p>karistatus igasuguse relva käitlemisega seonduva väärteo eest on muudetud ja asendatud seni kehtinud põhimõttega, et üksnes olulisemad rikkumised toovad kaasa relvaloa andmisel välistuse. Võrreldes senise sättega jäetakse eelnõuga § 36 lõike 1 punktist 7 loa mitteandmise alusena välja jahitunnistusest jahipidamine.</p>
3.	<p>Paragrahv 36 lõige 11) ja paragrahv 43 lõige 1) ettepanek – sarnaselt eelmise punktiga, võib olenevalt väärteo tegelikust suurusest olla karistus ebaproportsionaalne ning rikkuda sportlaskarjääri ühe muus mõttes väärteo eest.</p> <p>EJSL ettepanek - nimetatud punkt võiks sisaldada ametniku kaalutusõigust olenevalt teo tegelikust suurusest.</p>	Mittearvestatud.	<p>Seadusandja on pidanud teatud õigusrikkumisi piisavalt raskeks, et nende toime pannud isikutele ei peaks karistuse kehtivuse ajal relvaloa andma. Siseminister ei pea põhjendatuks hetkel selle aastaid kehtinud põhimõtte muutmist.</p> <p>Teo tegelikku suurust, mille alusel põhjendatult kaalutusotsust vastu võtta, võib olla loa menetluse käigus keeruline tuvastada. Lubade väljastamisega seonduvate toimingute tegemisel tuleb lähtuda võimalikult selgetest reeglitest vältimaks ühelt poolt liigset koormust lubadeametnikele ning teiselt poolt peab luba taotlevale isikule olema otsuse tegemine piisavalt selge ja põhjendatud. Kaalutusõiguse sätestamine antud juhul võib kaasa tuua palju kaebusi politsei otsuste peale luba mitte anda.</p>
4.	Paragrahv 46 lõige 5 punkt 5	Mittearvestatud.	Väga palju padroneid

<p>ettepanek – ettepaneku tegijal puudub arvatavasti informatsioon laskespordi treeningmahtude ja laskemoona kättesaadavuse vahelistest seostest. Nimelt ei taga ka väga paljude laskemoona müüjate olemasolu laskemoona saadavust mahus ja viisil, mis kataks treeningute vajadused. Näiteks võib tuua aasta 2015 juuli-augustiseptembri võistlushooaja. Nimelt oli sellel perioodil võimatu leida treeninguks ja võistluseks sobivat laskemoona kaliibritele .308, .222 ja .22lr.</p> <p>Üks treening tähendab Eesti tipptaseme tulemuste saavutamiseks treeninguid mahus ca 120-300 lasku treeningpäeva kohta, mõningatel juhtudel isegi enam (leidub sportlasi, kelle tipphooaja treeningmaht ületab 500 padrunit päevas). Reaalsest kogemusest ja probleemidest tulenevalt on problemaatiline isegi praegune 1000 padrungi piirang ning selle lahendamiseks hangitakse lisarelvi. Samalaadne probleem on ka seaduses oleva püssirohu piiranguga. Tulenevalt padrunit saadavuse probleemidest ning saadava moona täpsusest on padrunit ise laadimine hädavajalik lahendus ning seaduses toodud 1 kg püssirohu piirang takistab oluliselt laskespordiga tegelemist. Ka püssirohu puhul on oluline probleem selle saadavus. Samuti on liigne praegune piirang sütikute maksimaalsele kogusele - eri relvadele moona laadides on kasutusel erinevad sütikud ning juba ühes sütikute pakendis sisaldub 1500 sütikut.</p> <p>EJSL ettepanek – mitte piirata maksimaalset padrunit kogust (äärmisel juhul 20 000</p>		<p>kulutavaid laskespordilasi ei ole suur hulk ning kui olla aktiivne laskespordlane, siis on isikul kindlasti tihedad sidemed lasketiiruga, kus ta treenib. Sellest lähtuvalt on võimalik, et laskemoona hoiustatakse hoopis lasketiirus, mitte kodus. On ebanõistlik nõuda, et laskespordiga tegelevad isikud peaksid kodus pidama laskemoonaladu ja sealt pidevalt laskemoona treeningule transportima.</p> <p>Vt. ka eelnevalt toodud selgitused.</p> <p>Üle 5 kg püssirohu omamine eraisiku elamises võib põhjustada olulist ohtu nii isikule endale kui ka kõrvalistele isikutele. Seetõttu on seaduses sätestatud püssirohu maksimaalse kogusena 5 kg.</p> <p>Kui padroneid lubada piiramatult ja suurendada lubatud püssirohu kogust, võib tekkida olukord, kus eramajas või korrusmajas hoitav lõhkematerjali ja laskemoona kogus tekitab teistele isikutele väga suurt ohtu.</p>
---	--	--

	<p>padrunit), Tõsta lubatud püssirohu kogust relva kohta – kuni 10kg, lubatud sütikute arvu 20 000 tükile.</p>		
Eesti Jahimeeste Selts			
	<p>Eesti Jahimeeste Selts sai 15. 12.15 kirja ettepanekutega muuta relvaseadust. Üldjoontes on meile ettepanekute mõte ja sellega saavutatavad muudatused arusaadavad. Sisejulgeoleku ja turvalise ühiskonna tagamine on ka meie liikmetele äärmiselt olulised.</p> <p>Vastavalt jahiseaduse §42 on jahimehed kohustatud iga 2 aasta järel sooritama laskekatse nii silekui ka vintraudsest jahirelvast kas liikuvale või seisvale ulukimärgile, olenevalt sellest millist jahiviisi soovitakse harrastada. Laskekatse käigus kontrollitakse jahimehe oskust relva käsitleda ja relva tehnilist seisukorda. Kogu see protsess on tasuline.</p> <p>Muudatusettepanekute §35 l. 5-ga viidaks sisse järjekordne laskekatse. Jahimeestele, kes moodustavad enamuse Eesti relvakandjatest, ei ole selline lisakatse vajalik ja mõistlik. Lisaks venitab see protsess relvaloa pikendamise ebamõistlikult pikaks ja riigile kulukaks. Lisakatse ei anna juurde lisaväärtust ja suurendab avaliku sektori kulutusi. Suureneks maksukoormus ka kodanikule. Peab märkima, et relvaseaduse toimingute eest makstavad riigilõivud on viimastel aastatel kasvanud kuni 400 %.</p> <p>Eesti Jahimeeste Selts ei pea kavandatavat relvaseaduse § 35 l 5 muudatust oma liikmetele</p>	<p>Antud selgitus.</p>	<p>Eelnõu kohaselt, kui kehtivuse lõppemise tõttu vahetatakse relvaluba, millel on märgitud relva otstarbena üksnes turvalisuse tagamine (enese ja vara kaitseks), peab sooritama RelvS-i § 35 lõikes 5 nimetatud tulirelva käsitlemise katse. Antud muudatus ei puuduta isikuid, kellel on ka näiteks jahipidamise või sporditegemise eesmärgil soetatud tulirelv.</p>

	vastuvõetavaks, sest see muudaks seadusekuulekatel jahimeestel relvade omandamise veelgi kulukamaks ja keerulisemaks.		
--	---	--	--